

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Husitská teologická fakulta

Komparace volného času žáků na základní škole a gymnáziu

Comparison of leisure time of primary school pupils and secondary school pupils

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Hana Dvořáčková

Autor:

Kristýna Šaldová

Praha 2016

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce paní PhDr. Haně Dvořákové za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, která mě podporovala během celého studia.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci Komparace volného času žáků na základní škole a gymnáziu vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 6. 5. 2016

.....
Kristýna Šaldová

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na volný čas a volnočasové aktivity žáků na základní škole a gymnáziu. V práci je popsáno, jaký vliv má na volný čas adolescentů rodina, škola a vrstevníci. Dále je zde uvedeno, které aktivity lze navštěvovat v Českém Brodě. Dotazníkové šetření je stěžejním bodem práce a nachází se v praktické části. Záměrem tohoto šetření je zjistit, zda lze srovnávat volný čas žáků na základní škole a gymnáziu a také, zda je nabídka volnočasových aktivit v Českém Brodě dostatečná.

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on leisure and free time activities of pupils in elementary school and high school. The paper describes what effect on adolescents' leisure time family, school and peers have. It is further stated which activities can be attended in Cesky Brod. The questionnaire survey is the main work of this paper and it is in the practical part. The purpose of this investigation is to determine whether it is possible to compare the leisure time of primary school and secondary school pupils and whether the offer of leisure activities in Cesky Brod is sufficient.

KLÍČOVÁ SLOVA

Volný čas, volnočasové aktivity, adolescenti, rodina, škola, vrstevníci, zařízení pro volný čas, Český Brod, základní škola, gymnázium

KEYWORDS

leisure, leisure activities, adolescence, family, school, peers, organisation for free time, Cesky Brod, primary school, grammar school

OBSAH

ÚVOD	- 8 -
1 VOLNÝ ČAS	- 9 -
1.1 HISTORIE VÝCHOVY VE VOLNÉM ČASE	- 10 -
1.2 ZÁKLADNÍ FUNKCE VOLNÉHO ČASU	- 11 -
1.3 FUNKCE VÝCHOVY VE VOLNÉM ČASE	- 12 -
1.4 RIZIKA VOLNÉHO ČASU	- 12 -
2 OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ - ADOLESCENCE	- 14 -
3 VLIV NA FORMOVÁNÍ VOLNÉHO ČASU	- 16 -
3.1 RODINA	- 16 -
3.2 ŠKOLA	- 17 -
3.3 VRSTEVNÍCI	- 18 -
4 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI	- 19 -
4.1 CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ	- 19 -
4.2 ORGANIZAČNÍ FORMY ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ	- 20 -
5 ZAŘÍZENÍ PRO VOLNÝ ČAS	- 22 -
5.1 STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU	- 22 -
5.1.1 <i>Dům dětí a mládeže</i>	- 22 -
5.1.2 <i>Stanice zájmových činností</i>	- 23 -
5.2 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA	- 23 -
5.3 JAZYKOVÉ ŠKOLY	- 23 -
5.4 ŠKOLNÍ KLUB	- 23 -
5.5 SDRUŽENÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE	- 24 -
5.6 SPORTOVNÍ KLUBY	- 25 -
5.7 JUNÁK- ČESKÝ SKAUT	- 25 -
5.8 OBČANSKÁ SDRUŽENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ	- 26 -
5.9 NÍZKOPRAHOVÉ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ (NZDM)	- 26 -
6 MĚSTO ČESKÝ BROD	- 27 -
6.1 ŠKOLY V ČESKÉM BRODĚ	- 27 -
6.1.1 <i>Základní škola Žitomířská</i>	- 27 -
6.1.2 <i>Gymnázium Vítězná</i>	- 28 -
6.2 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V ČESKÉM BRODĚ	- 30 -
6.2.1 <i>Základní umělecká škola Český Brod</i>	- 30 -
6.2.2 <i>Jazyková škola Carpinus</i>	- 31 -
6.2.3 <i>Školní klub při základní škole</i>	- 31 -
6.2.4 <i>TJ Sokol Český Brod</i>	- 31 -
6.2.5 <i>TJ Slavoj Český Brod</i>	- 32 -
6.2.6 <i>Fotbalový klub SK Český Brod</i>	- 32 -
6.2.7 <i>Skautský oddíl Psohlavci</i>	- 32 -
6.2.8 <i>Zájmové kroužky při základní škole v Českém Brodě</i>	- 33 -
6.2.9 <i>Občanské sdružení Českobrodčák</i>	- 34 -
6.2.10 <i>Občanské sdružení Leccos</i>	- 34 -
6.2.11 <i>Občanské sdružení M'am'aloca</i>	- 35 -
7 PRAKTICKÁ ČÁST	- 36 -
7.1 ÚVOD	- 36 -
7.2 CÍLE VÝZKUMU	- 36 -
7.3 METODY	- 36 -
7.3.1 <i>Dotazníkové šetření</i>	- 37 -
7.4 STANOVENÉ HYPOTÉZY	- 37 -
7.4.1 <i>Hypotéza číslo 1</i>	- 37 -
7.4.2 <i>Hypotéza číslo 2</i>	- 37 -
7.4.3 <i>Hypotéza číslo 3</i>	- 38 -

7.5	CÍLOVÁ SKUPINA	- 38 -
7.6	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ	- 38 -
7.7	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	- 39 -
7.8	VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ	- 56 -
ZÁVĚR.....		- 58 -
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		- 60 -
SEZNAM PŘÍLOH.....		- 64 -
SUMMARY.....		- 67 -

SEZNAM ZKRATEK

ČSR	Česká socialistická republika
DDM	Dům dětí a mládeže
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
SK	Sportovní klub
TJ	Tělovýchovná jednota
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

ÚVOD

Bakalářská práce „Komparace volného času žáků na základní škole a gymnáziu“ si klade za cíl zjistit, zda domácí příprava žáka na vyučování je na základní škole a gymnáziu časově stejná a zda mají žáci stejného věku navštěvující dvě rozdílné školy možnost trávit svůj volný čas podle svých představ. Cílem bakalářské práce je určit, které mimoškolní aktivity žáci dvou typů škol upřednostňují, a jaké instituce/organizace ve svém volném čase navštěvují.

Bakalářská práce by mohla být přínosem pro rodiče, kteří si nejsou jisti, zda své dítě po absolvování prvního stupně základní školy směřovat k nástupu na gymnázium, nebo ho ponechat na základní škole. Volný čas pubescentů je v dnešní době velmi rizikový. Velký vliv na to, jak bude dítě trávit svůj volný čas, mají právě rodiče. Ti by měli vést své dítě k zájmové činnosti a snažit se tak předejít sociálně patologickým jevům. Bakalářská práce nabídne výčet a srovnání volnočasových aktivit v Českém Brodě, kde se nachází oba typy porovnávaných škol. Záměrem je blíže představit zájmové kroužky nabízené na obou školách, stejně jako další zájmové organizace působící ve městě Český Brod. V závěru práce by mělo být objasněno, zda je nabídka pro trávení volného času pro žáky dostačující a jestli není potřeba volnočasovou činnost posílit.

Hypotéza 1: Žáci gymnázia tráví více času domácí přípravou na vyučování, než tráví žáci na základní škole.

Hypotéza 2: Žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci základní školy.

Hypotéza 3: V Českém Brodě je dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

Pro ověření platnosti hypotéz bude použit výzkum, který bude proveden mezi žáky na základní škole i víceletém gymnáziu a bude zpracován dotazníkovou metodou.

Téma bakalářské práce jsem zvolila na základě své předešlé zkušenosti s mimoškolními aktivitami a svého zájmu o ně. V roce 2013 jsem se jako vedoucí pohybového kroužku na základní škole podílela na organizaci a realizaci aktivit pro žáky mimo vyučování a o volnočasové aktivity ve městě, kde žiji od svého narození, se i nadále aktivně zajímám.

1 VOLNÝ ČAS

Pod pojmem volný čas si každý představí něco jiného. Jedni si představí, jak leží na pohovce se svou oblíbenou knihou, druzí si nedokážou představit svůj volný čas, aniž by nezašli do posilovny, jiní ho nejraději tráví s přáteli. Jak, s kým a kde lidé naplňují čas, závisí na věku. Děti mají ve většině případů spoustu volného času, a proto je důležité, aby byl smysluplně využit. Protože jak už tomu tak bývá, může se stát velmi ohroženou dobou pro kohokoliv. Rizikovou skupinou se v dnešní době stávají děti, které volný čas nejraději věnují počítači. Nesmíme však do této skupiny zahrnovat jen mladistvé, pohlcena je totiž i generace starších. Jde tedy v první řadě o to, jaké návyky jsou v dané rodině prioritní. Neustále mluvíme o dostatečném naplnění a využití. Jde ale také o to, aby mládež nebyla zahlcena aktivitami. Odpočinek a relaxace jsou naprosto nedílnou součástí volného času. Proto rodiče, kteří přihlásí své dítě na více než pět kroužků týdně, by se měli zamyslet nad tím, zda není jejich dítě vystavováno stresu a přepínání.

Dle Hofbauera (2004) lze definovat volný čas jako čas, který člověk věnuje činnosti vyplývající z jeho svobodné volby, přináší mu tak uspokojení a radost. Za jeho základní funkce se považuje relaxace, zábava a celkový rozvoj osobnosti.

„Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.“ (Pávková, 1999, s. 15) Další definice volného času je v Janišově (2009) knize popsána jako negativní. Obsahuje prý totiž činnosti, které do volného času nepatří. Definice zní: *„Čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“* (Průcha, Walterová, Mareš, 2001, s. 274).

Knotová (2011) třídí volný čas do třech skupin dle jeho pojetí:

1. Optimistická pojetí - po 2. Světové válce došlo ke změně společnosti, a tím i k proměně využití volného času. Smysl a cíl volného času začíná být pro mnohé pochopitelnější.
2. Skeptická pojetí - sem by patřil zejména rozvoj a vliv negativního rozvoje masové kultury. Případná rizika a negativní stránka volného času.
3. Realistická pojetí - *„Pojetí vycházející z možnosti vytváření hodnot ve volném čase v reálných společenských kontextech, interpretujeme je jako realistická.“* (Knotová, 2011, s. 25)

1.1 Historie výchovy ve volném čase

Janiš (2009) zdůrazňuje, že volný čas je s člověkem v úzkém vztahu již od počátku lidského bytí. V jednotlivých etapách se liší. Postupem času mělo o trávení volného času zájem čím dál více lidí. Z pravěkého období informace o volném čase bohužel nemáme. Z například dochovaných jeskynních maleb nelze říct, zda šlo o činnost ve volném čase nebo nikoli. Z období starověku už jsou známky jasnější. Divadlo a sportovní hry jsou toho jasným důkazem. Ty první se konaly v roce 776 př. n. l.

Jak tvrdí Janiš (2009), středověk byl silně ovlivněn církví. Aktivita ve volném čase si lidé mohli dopřát pouze v době církevních svátků. Jednou z nejznámějších a nejtypičtějších aktivit byly rytířské souboje, ale také například hostiny, slavnosti, rybolov a další.

Novověk, jak uvádí Janiš, byl již zase o kus blíže volnému času. Thomas More (1516) ve svém díle *Utopie* poukazuje na hru kostky, která byla velmi významná. V roce 1534 s příchodem jezuitů byla většina času věnována vzdělávání, avšak volný čas se také našel. Většinou šlo o nějaký sport, který byl zaměřen na jedincův výkon, vznikala tak rivalita mezi soutěživými typy. Protože byl pracovní život velmi náročný, začala se nově objevovat zařízení, která měla posloužit k odreagování a načerpání sil. Proto v roce 1844 vznikla organizace YMCA (Young Men's Christian Association) = Křesťanské sdružení mladých lidí, jehož zakladatelem byl George Williams. Postupem času se tato mezinárodní organizace dostala i do Československa. Předsedou se stal František Drtina, pedagog a filozof. Hlavní náplní organizace byly nejrůznější sporty, ale také například různé pobyty v přírodě. I dnes je možné být členem této organizace.

V roce 1862 Miroslav Tyrš založil Tělocvičnou jednotu pražskou, o dva roky později Sokol, který byl historicky prvním českým gymnastickým spolkem. Dále se rozvíjel skauting, zakladatelem byl anglický sir Robert Baden-Powell, který sloužil v armádě. Antonín František Svojsík pak přenesl skauting i do českých zemí. I přesto, že nebyl zrovna bohatý, procestoval velkou část světa a dostal se tak k dílu Roberta Badena-Powela. V českých zemích pak v roce 1912 vydal knihu *Základy junáctví*. Po uplynutí dvou let založil spolek Junák. Za zakladatele pedagogiky volného času je považován Joffre Dumazedier, francouzský sociolog, který ve svém díle *Vstříc společnosti volného času?* zastával názor, že jde v první řadě o existenci volného času a nikoli o materiální zajištění jakožto zisk společnosti. Protože podle něj existence volného času ovlivňuje lidský život. V knize *Pedagogika volného času* Pávková píše, že se po třicetileté válce spustila lavina s budováním víkendových chat, jen pro ty bohatší samozřejmě. Vznikaly kluby a jiná

shromaždiště pro dospělé. Postupem času lidé toužili po větším prostoru pro svou regeneraci a relaxaci. Začaly tak vznikat tělovýchovné, hudební, divadelní a spousta dalších spolků.

Pávková (1999) píše, že v této době se lidé mohli svobodně rozhodnout, jak naloží se svým časem. Vznikala nová zařízení, domy pionýrů a mládeže, dále také stanice, které byly vždy tematicky zaměřeny. Byly jimi například stanice odborných přírodovědců, techniků, turistů a další. Mezi válkami v Československu významně pokračovala činnost charitativní, zdravotní a také sociální. Tyto činnosti byly podporovány většinou státem. Po 2. světové válce se obnovovala činnost zařízení, která se dále rozvíjela. Obsah byl výrazně obohacen. Státní orgány podporovaly rozvoj volnočasových aktivit pro mládež i dospělé. V Sovětském svazu vznikala zařízení, která byla určena pro děti pracovně vytížených rodičů. Myslí se tím například školní družina. Lidové školy umění se začaly budovat v šedesátých letech. Domy dětí a mládeže byly brány jako místa, kde má člověk možnost ukázat, co v něm tkví. V sedmdesátých a osmdesátých letech nastala krize s nakládáním volného času. Hlavní příčinou bylo užívání návykových látek. Pozornost byla věnována hlavně těm, kteří měli nějaké sociální problémy. Devadesátá léta byla schopna zajistit potřeby a rozvoj aktivit ve volném čase pro mládež.

1.2 Základní funkce volného času

Dle Horsta W. Opaschowského (1990) patří mezi základní funkce volného času tyto:

- rekreace - oddech, relaxace;
- kompenzace - snaha vymanit se ze zklamání;
- výchova a další vzdělávání - svoboda učení;
- kontemplace - rozjímání, přemýšlení;
- komunikace - výměna informací;
- participace - důležité v komunitě - ke sjednocení;
- integrace – začlenění;
- enkulturace - určitý proces, který učí člověka žít ve společnosti.

Vážanský (1995) mluví o těchto funkcích jako o cílových. Dají se rozdělit do dvou skupin. První skupinu individuální, tvoří rekreace, kompenzace, edukace, kontemplace, a druhou všeobecnou skupinu pak tvoří komunikace, participace, integrace a enkulturace. Obě skupiny jsou však považovány za jednotu.

1.3 Funkce výchovy ve volném čase

Hájek, Hofbauer a Pávková (2008) představují blíže funkce volného času, výchovně-vzdělávací je považována za nejdůležitější. „*Jednotlivé druhy zařízení a institucí pro výchovu mimo vyučování, ve volném čase se na plnění této funkce podílejí podle legislativně vymezeného poslání a specifických možností.*“ (Hájek, Hofbauer a Pávková, 2008, s. 70) Pedagogické prostředky se snaží ovlivnit osobnost po všech stránkách. Působí tedy na složku tělesnou, psychickou i sociální. Jsou-li činnosti pro děti zábavné, můžeme předpovídat, že motivace k určitému druhu volného času bude společensky žádoucí. Když se k tomu přidá kladné hodnocení, dojde ještě k pocitu uspokojení. Další významnou funkcí je funkce zdravotní, která podporuje vývoj tělesný, duševní i sociální. Je důležité, aby si člověk uspořádal den dle svých možností a aby tak střídání práce a odpočinku bylo ve vzájemné rovnováze. Pohyb, zdravou stravu a s tím spojené hygienické návyky nelze opomenout. Funkce sociální je v tomto případě mířena hlavně ke školským zařízením, která by ji měla plnit. Jestliže po vyučování nepřebírá zodpovědnost rodič, ale například vychovatelka v družině, je její povinností pečovat o dítě. Tato funkce má své postavení i v případě, že je dítě součástí nějaké volnočasové sociální skupiny. Pokud je výchova ve volném čase správná, slouží jako primární prevence. Zřízení se snaží předcházet jevům, které jsou společností neakceptovatelné.

1.4 Rizika volného času

Při nevhodném naplnění volného času aktivitami, které nejsou žádoucí, dochází dle Hájka (2008) k možnému sklonu k patologickým jevům. K těm patří například gamblerství nebo patologické činnosti jako jsou agrese či destrukce. „*Vlastní aktivní činnost je nahrazena virtuální realitou a zapomíná se na starou moudrost, že štěstí je vedlejším produktem vlastní činnosti.*“ (Hájek, 2008, s. 165)

Hájek (2008) také podotýká, že každý den se setkáváme se zátěžovými situacemi, kterými jsme obkloповáni. Tyto překážky každý řeší dle svého uvážení. Jedna z možností je věnování pozornosti zájmové činnosti, která přináší člověku úspěch. Nejčastějším nedostatkem u lidí je dle Vážanského a Smékala (1995) rekreace. Například přestávky mezi pracovním výkonem by měly být delší, a stres, který trvá delší dobu, by se měl řešit. Dalším deficitem je nedostatečná kompenzace. Příkladem je nervově zatížený člověk, který se neumí s tímto stavem sám vyrovnat. Edukačním nedostatkem se myslí například

omezení míst pro více společných zážitků. Neustálý spěch, hluk, napětí a další stresové situace představují deficit kontemplační. Mezi zbývajících nedostatky patří nedostatky společenské, kam patří: nedostatek prostoru pro vlastní kreativní nápady, tvořivost, nízký počet dostatečně vybavených školních hřišť, aj.

2 OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ - ADOLESCENCE

Vágnerová (2012) v knize *Vývojová psychologie* píše o dospívání jako o období mezi 10. a 20. rokem života jedince. Je to období veškerých změn. Mnoho těchto změn je ovlivněno biologicky. Velký dopad však mají sociální a psychické faktory. Je to velice těžké období, jedinec se snaží najít sám sebe. Snaží se utvořit své sociální postavení. V knize *Kognitivní a sociální psychologie* od Vágnerové (2002) se píše, že postoj ke škole, a tedy i k roli žáka, se v tomto období značně mění. Uvědomuje si, že je škola důležitá pro jeho budoucnost a tedy i jeho budoucí profesní roli. Avšak v tomto věku žák nerad přepíná své síly, a proto se věnuje jen tomu, co je nutné. V tomto věku se žák učí často proto, aby dosáhl svého stanoveného cíle.

Vágnerová (2012) se ve své knize ztotožňuje s Annou Freudovou, která považovala dospívání za velice významné období v životě člověka. Tomuto období totiž přisuzovala, že dochází k narušení osobnostní rovnováhy. Při takovém narušení dochází ke dvěma obranným mechanismům. Prvním z nich je intelektualizace. Jde o větší aktivitu v oblasti debatování o všem možném, zájem o sebevzdělávání. Tím druhým obranným mechanismem je asketismus. Znamená to, že se dospívající až příliš snaží potlačit své pudy, příliš se kontrolují a jakoby se snaží zcela neodkrýt svou pravou tvář.

V knize Vágnerové (2012) se píše o dvou fázích v období dospívání:

- *raná adolescence (pubescence)* je obdobím mezi 11. - 15. rokem života jedince. Nejzjevnější změnou je tělesné dozrávání. „Puberták“ se v tomto období mění jak v chování, tak na svém zevnějšku. Začíná se stavět jinak k okolí a buduje své vlastní postavení ve společnosti lidí. Dochází ale také ke změně myšlení, dospívající začíná nahlížet na spoustu věcí jinak než doposud. Změna se týká i emočního prožívání, kdy adolescent zažívá výkyvy nálad. Snaží se postupně odpoutávat od rodičů a ztotožňuje se se svými vrstevníky. Přátelství je pro toto období velmi důležité. Adolescenti se chtějí odlišit od dětí, a proto si začínají vymezovat svůj životní styl či experimentují s úpravami zevnějšku. Je to také období osamostatňování. Adolescenti již nemají potřebu, aby se o ně rodiče nadměrně starali a ochraňovali je. Chtějí se „postavit na své vlastní nohy“ a být tak svobodní. Je velice těžké vydobýt si svoji přijatelnou pozici ve světě. Jedinec potřebuje získat jistotu, že je společností přijímán pozitivně;

- *pozdní adolescence* lze ohraničit věkem od 15 do 20 let. Z hlediska biologického dochází k dozrání pohlaví. V tomto období také končí přípravy na profesi a začíná přechod do zaměstnání. Je to však individuální. Vysokoškoláci mají před sebou ještě několik studentských let. V tomto období si adolescent vymezuje několik svých nových rolí. Vztahy s rodiči se uklidňují a často jsou vnímány jako vztahy přátelské. V osmnácti letech jedinec dosahuje sociálního mezníku dospělosti. U pozdní adolescence je velmi důležité nechat jedinci volný prostor pro sebezvoj. Každý je brán společností za dospělého v jiném věku. Souvisí to konkrétně například se studiem. Skupina vysokoškolských studentů totiž není úplně společností často brána jako skupina dospělých lidí.

3 VLIV NA FORMOVÁNÍ VOLNÉHO ČASU

Je zřejmé, že na náš volný čas působí hned několik vlivů. Nezanedbatelný vliv na formování volného času má především rodina. Právě v rodině dochází k prvním zkušenostem s volným časem. Také škola, ve které žáci tráví většinu dne, formuje vztah dítěte k volnému času. V neposlední řadě jsou děti ve způsobu trávení volného času ovlivňovány svými vrstevníky - spolužáky. Pro správný vývoj jedince je velmi důležité sdílet s nimi i čas mimo vyučování.

3.1 Rodina

Rodina je tím nejdůležitějším průvodcem trávení volného času dítěte již od nejútlejšího věku. Rodina by měla dítě podporovat v jeho zájmech a realizovat smysluplnou náplň volného času. V každé domácnosti jsou odlišné návyky pro jeho trávení. Některé rodiny se s dětmi věnují sportu, jiné jezdí po výstavách. Je nutné, aby byl čas využit správně a bez rizik. Pávková píše, že děti mají pro sebe poměrně dost volného času. Dále také uvádí, že není možné, aby rodina úplně zabezpečila výchovu ve volném čase svých dětí. Nejenže pro to nemají dostatek času, ale chybí jim také vybavení a odborná kvalifikace, která je v tomto ohledu velmi důležitá.

Hofbauer (2004) uvádí 3 typy působení rodičů na děti spojené s volným časem:

- nápodobou a reprodukcí - pozitivní vzorce chování rodičů při příbuzenských návštěvách, společenských hrách, oslavách, kulturních akcích, výletech, poznávacích zájezdech a dalších. Opakem, a tedy špatným vlivem ze strany rodičů je nuda a nicnedělání;
- uskutečňováním individuálních i společných pravidelných zájmových činností dětí v rodině - například sportovní, turistické, umělecké aj. Často to bývá volné navázání na zájmy rodičů;
- citlivým sledováním a cílevědomým reagováním na potřeby, zájmy a nadání dětí - postupem času se děti osamostatňují a samy se přiklánějí k určitým organizacím a vlastním zájmům. Tento třetí bod však úzce souvisí a vychází z bodu prvního.

Je velmi důležité, kolik času a jakým způsobem rodiče tráví volný čas s dětmi. Dle toho se odvíjí i seberozvoj dítěte. Direktivní přístup k trávení volného času dětí není

správný, měly by mít určitou volnost a možnost různorodě využívat svůj čas podle svých představ. Životní styl se také vztahuje k formování aktivit rodiny. Dostupnost financí a jejich následné využití má v tomto ohledu významnou roli. Pokud se rodina snaží žít aktivně, brání tak nežádoucím vlivům na své děti.

3.2 Škola

„Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení. Podmínkou účinnosti je, aby toto vedení bylo nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé, účast na nich dobrovolná.“ (Pávková, 1999, s. 15)

Také škola značně ovlivňuje děti a mládež v osobních i skupinových zájmových činnostech. Na školách je většinou v nabídce nepřehledné množství kroužků. Volnost a pestrost by měla být hlavními body pro kladné ovlivnění žáka. Někdy žák zatouží navštěvovat zájmový kroužek jen z důvodu toho, že vedoucím je oblíbený učitel.

Vágnerová (2012) ve své knize uvádí několik bodů, které by každý učitel měl splňovat, aby si vypěstoval kladný vztah ke svým žákům:

1. stabilita názoru - učitel by si měl být jistý v tom, co dělá, a stát si za svými názory;
2. stabilita emocí - výkyvy nálad nejsou příznivé pro správné klima třídy. V žácích totiž vyvolává napětí, jak mezi žákem a učitelem, tak mezi samotnými žáky. Je jasné, že nelze, aby se učitel vždy usmíval. Jde však o to, aby dokázal korigovat své nálady a nepřenášel je na třídu. Adolescenti většinou rádi uvítají legraci a smysl pro humor;
3. spravedlnost - důležitým bodem je spravedlnost. Žáci jsou v tomhle ohledu velice bystří, proto je velmi důležité nikomu nenadržovat, či naopak neshazovat žáka před třídním kolektivem. Spravedlivě a obecně platnými pravidly udělovat pochvalu nebo poznámku;
4. profesní schopnosti – učitel by měl srozumitelně vyložit látku. Oznamit, co, jak a kdy se bude zkoušet. Celkově udělat pořádek v tom, co se po žákovi žádá.

Nejen oblíbený učitel může ovlivnit žáka při výběru kroužku. Kroužek si může žák vybrat také proto, že se do stejného kroužku přihlásil blízký spolužák. S tímto faktem pak souvisí další vlivná skupina, kterou jsou vrstevníci.

3.3 Vrstevníci

„Vrstevnická skupina slouží jako opora v procesu vytváření individuální identity. Dospívající se může uspokojujivě definovat příslušností ke skupině, tzv. skupinovou identitou, která mu pomáhá překonat nejistotu v procesu osamostatňování, v jeho individuaci. Vazba na skupinu snižuje individuální zodpovědnost a zvyšuje pocit sebevědomí a sebejistoty, jehož by jedinec jinak velmi pravděpodobně nedosáhl.“ (Vágnerová, 2012, s. 423)

Vágnerová (2012) dále uvádí, že vztahy s vrstevníky jsou dány určitými potřebami, mezi které patří:

- stimulace – uspokojování kontaktu s vrstevníky;
- smysluplné učení - sblížení s vrstevníky vede k poznání a získání nových zkušeností, ty je následně spojují. Ve většině případu pubescenti napodobují ve skupině vůdce skupiny.

„Vrstevnická skupina má referenční význam, tj. slouží jako základ pro porovnání zkušeností. Poskytuje dospívajícím užitečnou zpětnou vazbu.“ (Vágnerová, 2012, s. 423)

- jistota a bezpečí - adolescenti často nacházejí jistotu a bezpečí právě u svých vrstevníků. Dospívající se pomalu začne odpoutávat od rodiny a nalézá zázemí ve skupině;
- být akceptován - v tomto věku je pocit toho, že nám okolí rozumí a že jsme bráni za akceptované osoby, velmi důležitý. Zabraňuje pocitu nejistoty.

Jak již bylo řečeno, mnohdy se stává, že dítě nenavštěvuje volnočasovou aktivitu kvůli dané činnosti, ale z důvodu blízkosti svých vrstevníků. Takové zájmy dítěte se často brzy vytrácejí. Děti a mládež mohou na sebe v této oblasti mít jak kladný, tak ale bohužel i záporný vliv.

4 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

Předmětem této kapitoly je vymezení charakteristiky a organizačních forem zájmových činností.

4.1 Charakteristika zájmových činností

Co jsou a k čemu slouží zájmové činnosti, si blíže přiblížíme prostřednictvím knihy od Pávkové (1999). Zájmové činnosti jsou činnosti, které slouží k uspokojování potřeb, schopností a zájmů. Vedou člověka k osobnímu rozvoji.

Hájek (2008) vysvětluje pojem zájem jako zaměření osobnosti na danou činnost, která je poměrně stálá a neměnná. Jedinec je s činností v úzkém vztahu, je motivován, aby dosáhl pozitivního uspokojení a případného úspěchu. Schopnosti a vlohy jedince jsou v tomto ohledu velmi důležitou úlohou. Člověk se totiž snaží překonávat překážky, dosahovat úspěchů a rozvíjet je v těch případech, které jeho samotného naplňují a baví. *„Zájmová činnost vhodně podněcuje, podporuje a rozvíjí samostatnost, tvořivost, zdravou společenskou aktivitu. Tím vede děti i ostatní účastníky k přiměřené účasti (participaci) i na politickém, kulturním a hospodářském životě společnosti.“* (Hájek, 2008, s. 164)

Průcha ve svém *Pedagogickém slovníku* popisuje zájmovou činnost jako: *„Pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků v organizovaných skupinových formách jako součást neformálního vzdělání, v individuálních činnostech jednotlivců jako součást informálního vzdělání.“* (Průcha, 1995, s. 280)

Volba budoucího povolání dle Hájka (2008) souvisí s činnostmi, ke kterým má člověk blízko a zabývá se jimi. Budoucí profesní i životní uplatnění je mnohdy ovlivněno právě kladnou zájmovou činností, ke které si vytváříme vztah od útlého mládí. Nelze oddělit zájmovou činnost od výchovy. Je tedy dobré, když vedoucí, kteří provozují danou činnost, jsou ve vztahu k dětem i v pozici odborných znalců oblasti, které se věnují. Dále aby byli připraveni na poučení dětí, mládeže a ostatních účastníků. *„Zájmová činnost tedy plní funkci výchovnou i vzdělávací. Rozvíjí celkovou osobnost, působí motivačně i socializačně, podporuje seberealizaci“* (Hájek, 2008, s. 165)

„Zájmy jsou nejčastěji vyvolány potřebami, ale nejsou s nimi totožné. Vztah mezi potřebami a zájmy je oboustranný. Zájmy se rozvíjejí na základě existujících potřeb,

umožňují jejich uspokojování, a tím zároveň ovlivňují jejich charakter a vznik dalších potřeb.“ (Pávková, 1999, s. 96)

Zájmy se mění s přibývajícím věkem, ale také podle toho, jaká činnost předcházela té následující. Většinou na sebe totiž navazují. Ve své knize Pávková dělí zájmové činnosti do několika skupin:

1. společenskovední - poznávání místa bydliště, školy a dalších institucí, poznávání historických objektů, oslavy státních svátků, společenské akce dodržování tradic školy, publicistika, studium cizích jazyků, aj;
2. pracovně-technické - práce s papírem, dřevem, kovem a dalšími materiály, různé montáže, opravy, modelářská činnost, také příprava pokrmů;
3. přírodovědné - pozorování rostlin, živočichů, hornin, vodních toků, vesmírných těles, práce na zahradě, chovatelství, ochrana životního prostředí, listování v atlasech a encyklopediích, spolupráce s muzei, zoologickými zahradami, rybářství, myslivost;
4. esteticko-výchovné - výtvarné zájmové činnosti: malba, kresba, modelování, návštěvy výstav, hudební zájmové činnosti: zpěv, hudební hry, tanec, cvičení při hudbě, hra na hudební nástroje, poslech hudby, poznávání hudebních umělců, literárně-dramatické zájmové činnosti: četba, dramatické hry, návštěvy divadel, kin, besedy s umělci;
5. tělovýchovné, sportovní a turistické - cvičení s náčiním i bez, zdravotní cvičení, rytmická gymnastika, tanec, atletika, turistika, sezónní sporty, seznamování se slavnými sportovci, sledování sportovních soutěží.

Hájek (2008) uvádí, že nezáleží jen na nepřeborném množství nabídek, jak trávit volný čas. Jde také o kvalitu a obsah, který by měl být přizpůsoben době.

4.2 Organizační formy zájmových činností

Od Hájka (2008) se dozvídáme, že činnost může být pravidelná, kam patří například zájmové útvary na školách, nebo příležitostná, kam patří např. exkurze, olympiády, besedy aj. Zájmy lze uspokojovat individuálně, skupinově (kroužky, kluby) nebo hromadně (sportovní akce, slavnosti). Dalším rozdělením je míra organizovanosti zájmových činností. Mezi organizované patří kroužky, soubory aj., které vyžadují vedení pedagoga. Opakem jsou spontánní činnosti, které se odehrávají v prostředí, které je volně

přístupné všem. Jsou jimi například sportoviště, která jsou přístupná veřejnosti, herny nebo prostory v areálu školy. Jestliže pedagog pouze přihlíží a je připraven zasáhnout v případě nebezpečí, jedná se neformální trávení volného času. V zájmových útvarech je organizována zejména pravidelná zájmová činnost. Patří sem tyto útvary: kroužek (modelářský), soubor (pěvecký), klub (filmový), oddíl (tělovýchovných/ turistických útvarů), kurz (kurz na PC). Neměla by chybět pestrost a do jisté míry volnost samostatného objevování, které vede ke zvýšení kreativity a aktivity jedince.

5 ZAŘÍZENÍ PRO VOLNÝ ČAS

V dnešní době čím dál více dětí a mladistvých tráví volný čas individuálně v prostředí svého domova. Sledují televizi, surfují na internetu, hrají počítačové hry. Přitom existuje mnoho míst, kde mohou děti a mladiství využít svůj volný čas. Center a organizací stále přibývá, lze si vybrat z nejrůznějších činností. Ať už jde o sportovní aktivity, tvořivé dílny či hudebně zaměřené spolky. Z knihy od Pávkové (1999) si lze vyložit, že úkolem výchovných zařízení není oddálit děti od rodiny a doma provozovaných aktivit, ale naopak zapojit rodiče do volnočasových zájmů svých dětí a tím zájem o danou aktivitu podpořit.

Na trhu existují státní školská zařízení pro zájmové vzdělávání i nestátní neziskové organizace, které kroužky či kluby provozují. Mezi státní zařízení řadíme tzv. střediska volného času, umělecké a jazykové školy, knihovny a školní kluby.

5.1 Středisko volného času

Hájek (2008) v knize Pedagogické ovlivňování volného času píše, že střediska volného času navštěvují děti a mládež různého věku. Střediska nabízejí zejména takové činnosti, které jsou vedeny odborně. Výhodou je, že tato střediska nejsou jen pro děti a mládež, ale také pro rodiče s dětmi a další případné zájemce. Pávková (1999) uvádí, že zájmová činnost ve střediscích pro volný čas dětí a mládeže je buď pravidelná, nebo příležitostná. Dále organizují různé tábory či soutěže. Zájmové činnosti, které jsou na denním pořádku, by měly být zcela dobrovolné.

„Středisko volného času může dále poskytovat metodickou, odbornou, popřípadě materiální pomoc účastníkům zájmového vzdělávání, případně školám a školským zařízením.“ (Heřmanová, Macek, 2009, s. 18)

5.1.1 Dům dětí a mládeže

Hlavním úkolem domů dětí a mládeže je nabídnout dětem možnosti pro využívání volného času. Jak píše Hájek a kol. (2008), Dům dětí a mládeže je školské zařízení, které může být jak pro jednu školu, tak i pro děti z různých typů škol. Žákům ze středních a vyšších odborných škol se tak díky domu dětí a mládeže dostává stravy, ubytování a výchovného působení. Nejčastější naplní DDM je příprava na vyučování. Tato doba je časově ohraničena a nesmí být ničím a nikým rušena. Vychovatel se v tomto případě stává

buď dozorem, zkoušejícím ze sešitu, anebo konzultantem v případě, že dokáže odborně vysvětlit nejasnosti.

5.1.2 Stanice zájmových činností

Tato instituce se zabývá pouze jednou oblastí zájmového vzdělávání na rozdíl od domu dětí a mládeže. Činnost v tomto středisku je provozována po celý školní rok. Pro přijetí není důležité z jakého města dítě, mladistvý, student nebo další jiná osoba pochází. O přijetí rozhoduje ředitel na základě podané přihlášky.

5.2 Základní umělecká škola

Pávková (1999) ve své knize uvádí, že základní umělecké školy připravují mládež ke studiu na středních a vysokých školách s uměleckým zaměřením. Ale i děti, které takové ambice nemají, mají výhodu. Základní umělecká škola jim poskytne základní umělecké vzdělání, ze kterého pak čerpají v průběhu celého svého života. Výuka na ZUŠ je organizována mimo čas školy a mezi hlavní obory, které lze navštěvovat patří obor výtvarný, taneční, literárně-dramatický a hudební. Dle statistik je primární zájem o obor hudby.

5.3 Jazykové školy

Jazykové školy mohou navštěvovat mladiství ve svém volném čase k získání a prohlubování jazykových vědomostí a dovedností. Existují buď samostatné jazykové školy, anebo jazykové školy při základní, či střední škole.

5.4 Školní klub

Dle Pávkové (1999) je školní klub zájmový útvar, pro který je charakteristická volnější organizace. Žádný návštěvník není do ničeho nucen. Kluby existují proto, aby docházelo k pravidelnému pedagogickému ovlivňování žáků v jejich volném čase. Výhodou je, že prostory školy, kde se školní klub nachází, jsou pro žáka známé, tudíž nemusí mít strach z cizího prostředí. Hájek (2008) uvádí, že docházet pravidelně do klubu není nutností. Záleží na rozhodnutí žáka, v který čas po vyučování klub navštíví. Pávková (2008) přibližuje, že společně mohou žáci vypracovat domácí úkoly nebo si číst. Program by měl být pestrý. Zde v klubu už to není jako ve školní družině, kde jsou děti často nuceně. Sem by měl žák chodit s chutí a radostí. Hájek (2008) podotýká, že hlavní úlohou školního klubu by měly být aktivity, které jsou organizované zájmovými kroužky, dále

akce k různým příležitostem a v neposlední řadě činnosti spontánní. Pávková (1999) ve své knize uvádí několik činností, které by se měly v klubu střídat a pokud možno neopomíjet. Jsou jimi činnosti:

1. odpočinkové - patří sem klidné hry, četba, vyprávění;
2. rekreační - nejčastěji na čerstvém vzduchu, patří sem například sportovní hry;
3. zájmové - měly by uspokojovat a rozvíjet různorodé zájmy žáků;
4. sebeobslužné - především kulturní, hygienické návyky a také péče o osobní majetek;
5. veřejně prospěšné - snaha vést děti k pomoci mladším, starším či slabším spoluobčanům, dále jde také o zvelebování prostředí v okolí klubu a celém městě.

Další činností by mohla být příprava na vyučování, která se však může prolínat s některými body výše. Například když jde skupina dětí z klubu na vycházku, vedoucí klubu může dětem rozšiřovat obzory.

Je prakticky nemožné, aby se všechny činnosti stihly za jedno jediné odpoledne. Proto je dobré připravovat týdenní plán a pokusit se všechny aktivity poskládat tak, aby vyplnily volný čas.

Nabídku mimoškolních aktivit rozšiřují také nestátní neziskové organizace, jako jsou např. Sdružení dětí a mládeže, sportovní kluby, skaut apod.

5.5 Sdružení dětí a mládeže

Pávková (1999) uvádí, že po roce 1990 začaly vznikat nové organizace pro děti. Pokračovalo se také i v některých organizacích, které vznikaly před rokem 1948. MŠMT ČR přispívá na organizace, které jsou registrovanými sdruženími. Hájek (2008) píše, že sdružení ve městech, či obcích mohou zakládat občané a je třeba je registrovat u ministerstva vnitra. Obdobou sdružení jsou obecně prospěšné společnosti a školské právnické osoby. Ať už se jedná o subjekt s jakoukoli právnickou formou, všechny se snaží o aktivní využití volného času dětí. MŠMT ČR předkládá programy, které nestátní neziskové organizace v této oblasti podporují. Jejich cílem je:

- podpora rozvoje nestátního neziskového sektoru v oblasti práce s dětmi a mládeží;
- podpora vytváření nabídky volnočasových aktivit pro organizované i neorganizované děti a mládež zajišťované NNO;

- podpora mimoškolních zájmových aktivit, participace a dobrovolné práce s dětmi a mládeží;
- rozvoj mobility a mezinárodní spolupráce mládeže;
- zvýšení odbornosti dobrovolných pracovníků nestátních neziskových organizací.

Cílem je také sledovat, jak děti a mládež využívají svůj volný čas, a spolupracovat s místními školami.

5.6 Sportovní kluby

Pávková (1999) říká, že tělovýchovné organizace jsou velmi populární mezi mladistvými i v dnešní době. Doktor M. Tyrš, který v roce 1862 založil Sokol, usiloval o to, aby se jedinec rozvíjel jak po stránce tělesné, duševní, tak i morální. Sokol se dříve nezaměřoval jen na sportovního ducha, ale zabýval se například zřizováním knihoven nebo organizací vzdělávací činnosti. Spousta (1996) ve své knize zmiňuje, že sokolství se rozrostlo natolik, že v 1. třetině 20. století byl počet členů, tedy žactva, dorostu a dospělých v ČSR přes 800. Dnešní Sokol se taktéž a stále věnuje dospělým, dětem a mládeži.

5.7 Junák- Český Skaut

Hofbauer (2004) ve své knize píše, že Junák byl často rušený a znovu obnovený. V roce 1938 se vyšplhal počet jeho členů na 67 tisíc. Hned po druhé světové válce měl členů dokonce 178 tisíc. Cílem hnutí je přivést děti, mládež a dospělé ke zdatnosti jak duchovní, tak mravní a tělesné. Hlavním pilířem je sžívání se s přírodou, rozvoj dovedností, které lze využít v běžném životě, družnost a také sebekázeň.

Přadka (1999) píše, že již před 1. světovou válkou byl skauting v České republice velmi populárním hnutím mezi mládeží a dětmi. Zakladatelem byl Benjamin Svojsík (1991), který napsal knihu *Základy junáctví*, byla vydána roku 1912. Píše se v ní, o jeho hlavních bodech, kterými jsou orientování se v terénu, jak žít v přírodě, signalizace, pozorování změn kolem nás, učí jak se stát neviditelným v přírodě a také stopování. Další část knihy se zabývá tábořením a vším okolo něj, tedy vařením a táborovým životem. Jak pěstovat zdraví, tělesnou zdatnost, zvládnutí první pomoci, sport a veškeré hry příznačné junáctví. V závěru se rozebírá, jaké jsou základy organizace a důležitost ctnosti a povinností junáka. Tato kniha tedy popisuje přesné vymezení skautingu.

5.8 Občanská sdružení pro děti a mládež

Matoušek a kol. (2007) popisuje vznik občanského sdružení. Tím prvním krokem je založení sdružení a hned poté následuje registrace.

5.9 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM)

Hájek (2008) ve své knize uvádí, že NZDM je zejména pro děti a mládež, které mají určité problémy. Těmi se myslí například sociální a životní úroveň na nižším stupni, dysfunkční rodina, narušené vztahy s kamarády, různé druhy handicapů nebo například problémy ve škole. Zařízení jsou určena mládeži, která je ohrožena sociálně patologickými jevy a také skupinám dětí, které jsou společností neakceptovatelné. Cílem je nabídnout těmto dětem pomocnou ruku v nelehkých situacích. NZDM se snaží předcházet nově vzniklým potížím u mládeže anebo alespoň zmírnit problémy, které již nastaly. Služby poskytované NZDM jsou bezplatné a není povinná pravidelná účast. Hájek (2008) uvádí čtyři základní formy služeb, které NZDM nabízí:

- volný vstup a pobyt v zařízení - záleží na každém, jak zde využije svůj volný čas. Může si vypracovat domácí úkoly, číst si anebo si jen povídat s ostatními příchozími;
- volnočasové aktivity - k dispozici jsou společenské hry, knihy a další nezbytnosti k trávení volného času. Klient si může volit i aktivity, které si realizuje sám;
- sociální služby – je zajištěno navázání kontaktu pracovníka s klientem, který řeší jeho individuální potřeby. Pracovník by měl být připraven na to, že se kdykoli mohou objevit problémy. Proto je nutné, aby byl schopen na ně co nejrychleji reagovat a spolehlivě je vyřešit. Další službou je rozbor problému klienta a nabídka možných řešení;
- aktivity a činnosti zaměřené na prevenci - NZDM se zaměřuje na rizika sociálně patologických jevů a snaží se jim předcházet. Prevencí jsou například pořádané kurzy a výcviky na toto téma.

6 MĚSTO ČESKÝ BROD

V aktualizovaném Strategickém plánu města Český Brod do roku 2022 se píše, že Český Brod je druhé největší město v okrese Kolín. Žije zde přibližně sedm tisíc obyvatel. Český Brod je vcelku klidné město s převahou zeleně a minimem průmyslu. Součástí města jsou okolní vesnice Štolmíř a Liblice. Velkou výhodou je železniční stanice, která je umístěna na trase Praha- Kolín.

6.1 Školy v Českém Brodě

Dle výše zmiňovaného strategického plánu jsou ve městě tři mateřské školy. Dvě jsou přímo v Českém Brodě a jedna ve vedlejší vesnici Liblice. Dále jsou zde dvě základní školy. 1. základní škola Žitomířská je umístěna na okraji města, 2. základní škola Tyršova je v samotném centru. V přilehlých Liblicích se nachází střední odborná škola. Sem dojíždějí studenti z různých koutů okresu. V Českém Brodě dále najdeme všeobecné gymnázium. Svě místo zde má i základní umělecká škola, která nabízí hned několik oborů pro volný čas.

Tato bakalářská práce se zaměří na žáky 1. základní školy v Žitomířské ulici a studenty gymnázia.

6.1.1 Základní škola Žitomířská

Zřizovatelem školy je město Český Brod. Pod tuto organizaci spadá celkem 6 budov. Hlavní budova je určena hlavně pro žáky 2. stupně. Kvůli vysokému počtu žáků jsou zde tři páté ročníky. Tato budova je moderně vybavena. Najdeme tu například učebnu chemie, fyziky, počítačovou učebnu, kuchyňku, dílny, tělocvičnu, ale také školní klub a ateliér pro výrobu keramiky. Vybrané třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Další budovou je Chanos. Tato budova má celkem 6 tříd, jazykovou učebnu, učebnu informatiky a velkou tělocvičnu. Tělocvična je obohacena o horolezeckou stěnu. Tu mohou navštěvovat jak žáci, tak i veřejnost. Budova, která se nachází pod Pensionem Anna, je určena pro děti 1. a 2. tříd. Součástí je také ranní družina. Patří k ní také školní jídelna, kterou spravuje ředitelství ZŠ. Nestravují se zde jen děti této školy, ale i žáci jiných škol a veřejnost.

Ke škole náleží rozlehlý park, který propojuje hlavní budovu s další budovou - školičkou. Zde je provozována školní družina, která v dopoledních hodinách slouží pro některé žáky 1. a 2. tříd. Součástí areálu školy je velká zahrada s prolézačkami, antukovým

hřištěm a pozemky pro pěstitelské práce. Hned vedle těchto pozemků je asfaltové hřiště, které mohou využívat všichni žáci školy. V areálu je také lanové hřiště.

Škola poskytuje psychologa, který je k dispozici dětem, rodičům i učitelům. Také zde působí metodik prevence sociálně patologických jevů, speciální pedagog a výchovný poradce.

Školní program pro všechny ročníky si vytvořila a pojmenovala sama škola („Tvořivá škola“). Snaží se také o realizaci projektů, exkurzí, kurzů a spousty dalších aktivit. Škola má svůj školní parlament, který zasedá každý měsíc. Členem je vždy zástupce třídy, metodik prevence sociálně- patologických jevů, výchovný poradce a ředitel. Parlament řeší různé otázky a návrhy pro lepší soužití ve škole.

Škola pořádá každý rok den otevřených dveří, jarní výstavu prací žáků a školní akademii. Žáci mají možnost přihlásit se do nepřeberného množství kroužků se zaměřením na sport, kulturu či výtvarné techniky. Tyto informace jsou dostupné na webu ZŠ Žitomířská 885, Český Brod (2016)

6.1.2 Gymnázium Vítězná

Budova gymnázia se nachází v areálu, který i se školní vilou, zahradou, asfaltovým hřištěm patří Středočeskému kraji. Škola bojuje neustále s prostory a má tak nedostatek tříd pro výuku dle školního vzdělávacího programu. V budově je velkým nedostatkem také malá tělocvična, která je předělaná z původní auly. Ve škole je celkem 17 učeben, chemická laboratoř a počítačová učebna. Na tělesnou výchovu v zimních měsících žáci většinou dochází do místní sportovní haly, která patří tělovýchovné jednotě Slavoji Český Brod. V letních měsících je plně využito asfaltové hřiště v areálu a místní brodské fotbalové hřiště. Škola bohužel nemá bezbariérový přístup. Z materiálního hlediska je vybavení školy na velmi špatné úrovni. Nedostatek financí ani neumožňuje přijetí žáků se specifickými poruchami učení a chování.

Gymnázium by mělo připravit studenty osmiletého i čtyřletého studia na další pokračování na vysokých školách různého typu. Cílem je, aby se žáci naučili pracovat ve skupinách, dovedli se orientovat v oblasti kultury, užívat cizí jazyky a umět komunikovat i ve stěžejních situacích. Jde o celkovou flexibilitu absolventů. Dle statistik je přibližně 90% studentů přijato na vysoké školy. Žáci osmiletého studia dosahují zvláště dobrých výsledků.

Mezi kurzy, které jsou pořádány gymnáziem, patří adaptační kurz. Cílem je, aby se budoucí žáci poznali co nejlépe. Slavnostní akce Beánie- Tercia je určena též nově příchozím, žáci posledních ročníků vítají nové studenty. Lyžařského výcvikového kurzu a sportovního turistického vodáckého kurzu se každoročně žáci účastní v hojném počtu. Klub mladého diváka je také velmi žádaným a oblíbeným pro trávení volného času mimo vyučování. Gymnázium je zapojeno do několika projektů. Ten první nese název „Jeden svět na školách“. Pomocí dokumentárních filmů je studentům přiblížen a nastíněn svět v dnešní době. „Příběhy bezpráví“ tj. projekt druhý, který je zacílen na mapování nedemokratických principů minulého režimu. Běžné jsou také výměnné pobyty se studenty ze zahraničí. Akce, které proběhly na škole v minulých letech a jsou zajišťovány především samotnými studenty: humanitární sbírky- Světluška, Bílá pastelka, Maratón psaní dopisů, Filmová noc, vystoupení studentského pěveckého sboru, studentský bazar, filmové projekce spojené s tématem společenské globální problémy. Ti, kteří se zajímají o film, mají možnost navštěvovat každé úterý připravované besedy, kam jsou zváni i významní hosté. Vyvrcholením besedy je vždy dokument, který se věnuje aktuálním problémům společnosti.

Gymnázium spolupracuje s městem Český Brod a realizuje se tak na půdě gymnázia. Například Andělské zvonění v předvánočním čase a dětský den. Úzce také spolupracuje s místním informačním centrem mládeže, Podlipanským muzeem, městským úřadem, městským- kulturním střediskem a pedagogicko- psychologickou poradnou.

Akce pořádané zejména pro studenty gymnázia jsou každoročně pořádány v českobrodských prostorách. Jde o Sedmácko-třetáckou zábavu (oslava studentstva), maturitní ples pro poslední ročníky a Vánoční akademii, která je pro veřejnost v místním kině Svět. Na jaře je pořádáno Poslední zvonění, které bylo tento rok spojeno se studentským Majálesem. Byl zde vyhlášen král Majálesu, který měl být zvolen z řad pedagogů. Program byl bohatý, do areálu školy na místní Majáles zavítaly zazpívat desítky známých interpretů. Aktivita studentů se projevuje dále v publikaci článků do místního zpravodaje, Kolínského deníku a Kolínského Presu.

Závěrečné shrnutí a ohlednutí za uplynulými roky je, že škola naplnila cíle, které byly stanoveny, hlavně v oblasti kvalitní přípravy studentů na další dráhu vzdělávání. Toto se dozvídáme z Výroční zprávy o činnostech školy (2015)

6.2 Zájmové činnosti v Českém Brodě

Tato kapitola nabídne přehled institucí, které nabízejí volnočasové aktivity obyvatelům města.

6.2.1 Základní umělecká škola Český Brod

Tato škola nabízí vzdělávání pro děti v několika oborech. Prvním z nich je obor hudební, další pak literárně dramatický, taneční a výtvarný.

Základní umělecká škola připravuje žáky na případné budoucí umělecké studium nebo pro amatérskou činnost. Ve školním roce 2013/2014 bylo zapsáno 560 žáků, kterým se věnovalo 17 učitelů. Přijímání žáků na všechny obory je závislé na talentových zkouškách, které musí uchazeč podstoupit. Komise rozhoduje, zda bude uchazeč přijat, či nikoli. Poslední slovo má vždy ředitel školy.

Lekce se konají dle oboru 1-3x týdně. Každý obor vede specialista, kvalifikovaný učitel, který na konci školního roku rozhoduje, zda bude žák ve studiu na základní umělecké škole pokračovat. Po dokončení I. a II. stupně skládá žák absolventskou zkoušku.

Navštěvovat lze hudební obor, kde je výuka rozdělena do třech etap: příprava (1-2 roky, 5-7 leté děti), I. stupeň (1. -7. ročník - od 7 let) a II. stupeň (1. - 4. ročník). Tento obor se zaměřuje na hru na housle, violoncello, kytaru, elektrickou kytaru, basovou kytaru, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, lesní roh, tenor, trombon, bicí nástroje, sólový zpěv, sborový zpěv, elektrické zpracování a zvukovou tvorbu a hudební teorii. Koncertní sbor základní umělecké školy se jmenuje Vox Bohemica a jeho členy jsou jak děti, tak i dospělí.

Dále je zde literárně dramatický obor, který je opět rozdělen do třech etap. Tento obor slouží k rozvoji osobnosti člověka jak v mluveném projevu, tak i v pohybovém projevu.

I výtvarný obor se dělí do třech etap. Náplň hodin tvoří dva celky. Tím prvním je výtvarná tvorba, do níž patří plošná, prostorová, akční tvorba a modelování. Druhým celkem je reflexe a recepce, do které patří výtvarná kultura.

A jako poslední jmenujme taneční obor, který se snaží rozvíjet taneční nadání dětí. Důležité je vnímat hudbu, která se harmonicky propojuje s tancem. Obor se dělí také do 3 etap. Na webu Základní umělecká škola (2013) je možné toto dohledat.

6.2.2 Jazyková škola Carpinus

Jazyková škola byla v Českém Brodě poprvé otevřena v roce 2007. Na počátku bylo otevřeno sedm skupin. Do jazykové školy tehdy docházelo 35 studentů. Prvním jazykem, který se zde vyučoval, byla angličtina, následně němčina a španělština. Rok poté se žáci mohli přihlásit i na jazyk francouzský a italský. I nadále roste počet lektorů a skupin, ve kterých se lidé mohou vzdělávat. Škola se nezaměřuje jen na mladistvé. Lektori nabízejí výuku jak pro děti v mateřských školách, tak pro dospělé. Většina lektorů jsou rodilí mluvčí. Výuka probíhá přímo ve městě Český Brod v ulici Prokopa Velikého. Kurzy jsou vedeny zábavnou formou, proto jsou velmi oblíbeny všemi věkovými kategoriemi. Toto lze vyčíst z webu Carpinus (2016)

6.2.3 Školní klub při základní škole

V letošním roce byl poprvé otevřen školní klub při 1. základní škole. Je učen pro žáky 5. - 9. ročníků a vede ho vychovatelka, která má na starosti současně také školní hernu. Klub je otevřen od pondělí do pátku od 12:30 do 16:00 hodin. Kdy žáci přijdou a odejdou, je jen na jejich zvážení. Školní klub navštěvují většinou děti s jistými poruchami. V kroužcích jsou totiž odmítáni. Tráví zde skoro celé odpoledne. Prostor klubu je celkem velký a vybavení pestré. K dispozici je kulečnickový a pingpongový stůl, šipky a několik lavic s židlemi. Nechybí ani společenské hry a pomůcky na tvoření. Vychovatelka má spoustu nápadů, co s dětmi dělat. Jednou z aktivit bylo promítání filmu přímo v klubu. Žáci se shodli na určitém filmu a představovali si, že jsou v kině. Nechyběl ani popcorn a jejich oblíbený nápoj. Tyto formace jsou dostupné na webu ZŠ Žitomířská 885, Český Brod (2016)

6.2.4 TJ Sokol Český Brod

Sokol Český Brod oslavil v roce 2015 130. výročí své existence. Sokol nabízí celkem 13 oddílů, kam si lze podat přihlášku. Mezi tyto oddíly se řadí: aerobik, florbal, gymnastika, kondiční cvičení, mažoretky, pilates, rodiče a děti, scénický tanec, sebeobrana, stolní tenis, věrná garda, všestrannost- děti a zdravotní cvičení. Kromě těchto oddílů svolává Sokol každým rokem Kurz tance a společenského chování pro mládež, ale i dospělé. Je veden taneční školou Plamínek, která patří mezi nejznámější v České republice. Prostory sokolovny jsou také využívány k různým zábavám, například se zde pořádá posvícenská či májová zábava. V období plesové sezony se pořádají plesy. Mezi ty tradiční

patří sokolský, myslivecký a rybářský. Pro děti se připravuje karnevalové řádění. Informace jsou dostupné na T.J. Sokol Český Brod (2013)

6.2.5 TJ Slavoj Český Brod

Stanovy tělovýchovné jednotky TJ Slavoj Český Brod, z.s. (2015) uvádějí, že spolek je dobrovolným svazkem členů. Zabývá se sportem, turistikou, osvětou a vzdělávací činností. Slavoj má celkem 10 oddílů. Patří sem atletika, basketbal, biliard, nohejbal, sálová kopaná, skateboarding, tenis, triatlon, turistika, volejbal. Jednotlivé hodiny jsou dány rozvrhem pro daný školní rok. Každá hodina je zpoplatněna. O víkendech se konají v hale zápasy, které jsou přístupné veřejnosti. Jde většinou o nohejbal a basketbal. Atletický oddíl se věnuje hlavně trénování krátkých běhů, vytrvalostním běhům, překážkám, skokům či vrhům, vždy dle typu člověka. Nohejbalový oddíl má v tomto roce celkem 73 členů. V tom je zahrnuto 21 dětí přípravy, 15 žáků dorostenců a 37 dospělých. Často pořádají zápasy a turnaje. Jedním z nejvyhlášenějších je Vánoční turnaj, který se koná každoročně. Tým žen se v letošním roce 2015 stal osobností města Český Brod. Tenisové kurty jsou přístupné veřejnosti. Je možné přihlásit děti od 4 let. Přes zimu je v tenisovém areálu připravena nafukovací hala. Celoročně jsou pořádány mistrovské soutěže, tedy turnaje jednotlivců, oblastní přebory, okresní přebory a soutěže družstev. Ke sportovní hale se pojí ještě fotbalové hřiště, kde se odehrávají většinou každou sobotu zápasy.

6.2.6 Fotbalový klub SK Český Brod

Web SK Český Brod (2016) uvádí, že fotbalový klub má celkem 8 oddílů. Pro nejmenší je zde oddíl mini přípravy, mladší přípravy a starší přípravy. Poté následují mladší, starší žáci a dorost. Pro nejstarší muže pak skupiny A a B. Všechny kategorie pořádají pravidelné turnaje. Veřejnosti je nabídnuto v rámci SK Český Brod několik služeb. Například indoor cycling, cvičení na trampolínách, jóga či příprava fotbalových týmů na letní sezónu. Příměstských táborů se lze jako člen fotbalového klubu účastnit. Areál klubu zahrnuje fotbalový stadion, atletický stadion a hlavní budovu. V této budově jsou šatny, kanceláře, malá tělocvična pro indol cvičení a klubovna.

6.2.7 Skautský oddíl Psohlavci

Co je to skauting? Parta lidí, kamarádů, kteří se snaží smysluplně využít volný čas. Celosvětové a vůbec největší výchovné hnutí pro mladé je právě skauting. Mládeži nabízí

poznávat nové věci zábavnou formou. Dělí se do 5ti oddílů dle věku. Světlušky jsou určeny pro holky od 6-11 let, Vlčata pro chlapce od 6-11 let. Na hodinách hrají společenské hry, a když je hezké počasí vyráží do přírody a učí se různým dovednostem. Nescházejí se však jen ve stanovené dny, ale dost často také ve dnech volna. O letních prázdninách jezdí na tábor k řece Sázavě.

Skautky - další oddíl střediska je určen pro holky od 11-15 let. Skauti - oddíl určen pro kluky od 11-15 let. Scházejí se každý týden na 1,5 hodiny. Společně navštěvují zajímavá místa a snaží se co nejlépe využít volný čas. Roveři aneb Roverský kmen je složen z hlavních vedoucích oddílů, kteří pořádají večerní zábavy pro dospělé a spoustu akcí pro děti a mládež. Dostupné z webu Co je vlastně skauting (2016)

6.2.8 Zájmové kroužky při základní škole v Českém Brodě

Tato kapitola se věnuje zájmovým kroužkům, které mohou žáci navštěvovat na základní škole v Českém Brodě. Informace jsou dostupné na webu ZŠ Žitomířská 885, Český Brod (2016)

Keramický kroužek- mohou navštěvovat žáci od 1. do 9. třídy. Děti zde tvoří z hlíny, hotové výrobky poté vystavují na každoroční, předvánoční prodejní výstavě na Dni otevřených dveří ve škole. Mezi dětmi je velmi oblíbený. Publicistický- tento kroužek je dostupný všem, není totiž zpoplatněný. Pěvecký kroužek- je rozdělen na dvě skupiny. První skupinou jsou žáci od 1. -3. třídy a tou druhou žáci od 3. -9. třídy. Pěvecký kroužek je svoláván každý týden. Pletení košíků- tento kroužek si získal velkou oblibu mezi žáky 5. -9. tříd. Košíky a další výrobky jsou pak ke koupi na každoročním Dni otevřených dveří školy. Chovatelský - na své si zde přijdou milovníci zvířat. Jak pečovat o křečky, želvy, rybičky nebo také bažanty se žáci naučí, když budou navštěvovat právě tento kroužek. Sportovní hry- zábavnou formou se zde skupina dětí snaží posílit sportovního ducha. Mezi dětmi je velmi oblíbený už kvůli tomu, že zde mají tak potřebnou volnost. Lanové aktivity- lanové hřiště se nachází přímo v areálu školy. Horolezecký- horolezecká stěna, která je novinkou na zdejší škole, se těší obrovskému ohlasu. Žáci využívají stěnu i v hodinách tělesné výchovy. Netěší se z ní však jen žáci základní školy, ale zalézt si může přijít i kdokoli jiný. Každý čtvrtek a neděli je horolezecká stěna otevřena pro veřejnost. Mažoretky jsou určeny pro dívky od 1. do 9. třídy. Dělí se na dvě skupiny- mladších a starších žákyň. Již tradičně vystupují na akademii 9. tříd. Každoročně se naplní i kroužek florbalu, gymnastiky a klubu Debrujárů.

6.2.9 Občanské sdružení Českobrod'ák

Sdružení Českobrod'ák vzniklo v roce 2011 se záměrem zmírnit kriminalitu a prodej drog ve městě Český Brod. Po několika násilných napadeních si spolek Českobrod'áků řekl dost! Společným zájmem je docílit zmírnění trestných činností, které zde neustále narůstají. Sdružení se mimo této činnosti zaměřuje také na volnočasové organizace, které podle nich nejsou na dostatečné úrovni. Chtějí posílit a vybudovat bohatší síť organizací pro volný čas. Ty by pak jistě pomohly k lepšímu využívání volného času mezi mládeží a dospělými.

Cílem je aktivně zapojit občany do dění města, pořádat akce pro děti a mládež a šířit prevenci proti sociálně patologickým jevům, drogám, kriminalitě a jiným trestným činnostem. Zaměřují se také na sportovní činnost, vzdělávání či poradenství pro spoluobčany.

Pár vybraných akcí pořádaných Občanským sdružením Českobrod'ák:

- čarodějnice jsou již každoročně pořádané na hřišti u základní školy. Zúčastnit se může úplně každý. Možnost opečení vuřtů, skákání na trampolíně, projížďka na čtyřkolkách a v pozdějších hodinách zapálení velké hranice;
- rodinný výlet do přírody je pořádaný v letních měsících. Je určen pro rodiny s dětmi. Možnost opečení vuřtů v cílové vesnici Přehvozdí. Nohejbalové turnaje- i pro neregistrované hráče;
- dětský branný den se již v letošním roce konal popáté. Tento den je specifický tím, že si lidé mohou vyzkoušet vojenské, policejní a záchranářské techniky. Pro děti a mládež je připraven doprovodný program v podobě soutěží a různých úkolů. Vše se odehrává v místě místního Pivovarského rybníka. Na webu O sdružení (2016) jsou tyto informace k dispozici.

6.2.10 Občanské sdružení Leccos

Na webu Občanské sdružení LECCOS (2016) je uvedeno, že se věnuje dětem a mladistvým od 6 do 20 let. Toto sdružení provozuje Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - Klub Zvonici a rodinné centrum Kostička. Pořádají programy primární prevence pro školy, konkrétně žáky 2. stupně. Cílem těchto programů je uvést mládež do problémů, které jsou kolem nás. Konkrétně jde o problémy spojené s negativními sociálními jevy.

Témata, která se snaží pracovníci žákům odkrýt, jsou: šikana, násilí, agrese, závislosti, finanční gramotnost, internetová bezpečnost, správný životní styl, rizikové sporty, sexualita, komunikace, sebepojetí a spousta dalších příležitostných témat.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež slouží k navštěvování dospívajícím dětem, které mají určité problémy. Mohou to být například problémy spojené s kouřením, alkoholem, drogami, se školou a další. Veškeré problémy lze řešit přímo s pracovníky Zvonice. Ať už kontaktními, nebo přímo sociálními pracovníky. Denně se v klubu sejde přibližně 15 dětí. Provozní doba je od pondělí do pátku v odpoledních hodinách. Průměrný věk návštěvníků je od 6 do 20 let. Mládež sem chodí především trávit volný čas. Může se účastnit konkrétních kroužků, kterými jsou: výtvarný, hudební, taneční, rukodělný. Je ale možné přijít si jen popovídat a zahrát nějaké společenské hry s vrstevníky. Mezi vybavení Zvonice patří ping-pongový stůl, kulečnick, stolní hry, počítače s připojením na internet, knihy, časopisy ale také například in-line brusle. Po příchodu klienta do klubu se ho ujme pracovník Zvonice, vyloží mu veškerá pravidla a sdělí, co lze od klubu očekávat. Sociální pracovník nabídne veškerou pomoc, která je v jeho silách. Klub Zvonice se podílí na různých akcích pro veřejnost, konkrétně pro město Český Brod. Na podzim tu bývá Drakiáda, v době předvánoční je to Adventní průvod světýlek, v červnu společně s místním gymnáziem pořádají Den dětí. Nízkoprahové zařízení Zvonice má na starost celkem deset členů: kontaktního pracovníka, sociálního pracovníka, koordinátora, pět lektorů a dva dobrovolníky.

6.2.11 Občanské sdružení M'am'aloca

„Pro komunitu bez předsudků v souladu s krajinou“- toto je heslo občanského sdružení M'am'aloca. Impulsem pro vznik sdružení byla uspořádána cesta do Peru. Sdružení se věnovalo cestovatelským přednáškám a různým výstavám. Po roce 2010 se sdružení více začalo ubírat cestou pro rozvoj projektů pro oblast Český Brod a okolí. Jedním z nich je například rozvoj přilehlé vesnice Štolmíř. Toto lze vyčíst z webu O nás: M'AM'ALOCA (2016)

7 PRAKTICKÁ ČÁST

Druhá část práce se zabývá analýzou volného času žáků na gymnázium a základní škole. Jak již bylo psáno, místem průzkumu se stalo město Český Brod.

7.1 Úvod

Praktická část se bude zabývat tím, jak tráví žáci základní školy a gymnázia svůj volný čas. Předmětem výzkumu bude otázka, kolik takového času mají, kde a s kým ho tráví a také to, zda je naplněn dle jejich představ. Zkoumat se bude také čas věnovaný domácí přípravě na vyučování. Konec průzkumu bude zaměřen na aktivity, kterým se mohou žáci věnovat ve svém volném čase v Českém Brodě.

7.2 Cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumného šetření je zjistit, zda je domácí příprava žáků na gymnázium časově náročnější než příprava žáků ze základní školy. Dále je třeba zjistit, zda žáci z gymnázia věnují více svého volného času zájmovým kroužkům než žáci ze základní školy. Posledním záměrem výzkumné části je zjistit, jaká je v Českém Brodě nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

Jde tedy o to, potvrdit či vyvrátit stanovené hypotézy. Volný čas obou skupin žáků bude zkoumán podrobně. Půjde především o ovlivňování trávení volného času někým blízkým a o jeho celkovou délku. Výzkum se zaměří také na druhy aktivit, kterým žáci věnují svůj volný čas.

7.3 Metody

Průzkum mezi žáky základní školy a gymnázia proběhl formou dotazníku a byl zcela anonymní. Obsahoval celkem 15 otázek a žáci měli zakřížkovat vždy buď jednu nebo několik odpovědí dle položené otázky. Některé otázky byly uzavřené, ale objevily se i škálové a polozavřené, na které žáci mohli individuálně odpovědět. Úvodní slovo v dotazníku seznámilo žáky s anonymitou, důvodem k vyplňování, a také kam se obrátit v případě nejasností. Po úvodu následovala políčka k základní identifikaci respondenta. Bylo třeba rozlišit pohlaví, věk žáka, typ školského zařízení a ročník.

7.3.1 Dotazníkové šetření

Sedláková (2014) píše, že technika dotazníkové šetření nám může poskytnout vysoce standardizovaná data. Pro všechny dotazované jsou nastavené stejné podmínky, což vede k vysoké reliabilitě a zajišťuje tedy srovnatelnost získaných dat. Vybraní respondenti nám poskytují své názory, pocity a postoje. Nevyjadřují to, co je správné a pravdivé, ale to, co cítí a jak se k dané věci staví. Výhodou je, že dotazníkové šetření nám umožní získat velké množství dat.

Chráska (2007) ve své knize shrnuje nejdůležitější body, které by neměly být opomenuty v dotazníku. Jsou jimi: jasnost a srozumitelnost položek (musíme brát v úvahu věk a vzdělání respondentů), jednoznačnost, přiměřené množství otázek, zjišťování jen nezbytných údajů a také, že by otázky neměly být sugestivní.

Pro základní školu bylo po domluvě s panem ředitelem vyhotoveno 60 dotazníků, a to 30 pro 6. A a 30 pro 9. A. Zpět bylo navraceno 58 dotazníků, tedy téměř 97%. Po sběru vyplněných dotazníků ze základní školy byl proveden výzkum na gymnáziu. Zde byl požádán zástupce ředitele školy, aby předal dotazníky respondentům ve třídách 1.A⁸ a 4.A⁸. Návratnost byla o něco nižší než na základní škole. Šlo o pouhých 90 %, což představuje 54 dotazníků. Pro zpracování bylo tedy nutností snížit počet dotazníků ze základní školy na 54.

Celkem bylo zpracováno 108 dotazníků od respondentů ze základní školy a gymnázia.

7.4 Stanovené hypotézy

Na začátku byly stanoveny 3 hypotézy, které budou v praktické části potvrzeny či vyvráceny.

7.4.1 Hypotéza číslo 1

Hypotéza 1: Žáci gymnázia tráví více času domácí přípravou na vyučování, než tráví žáci na základní škole.

7.4.2 Hypotéza číslo 2

Hypotéza 2: Žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci základní školy.

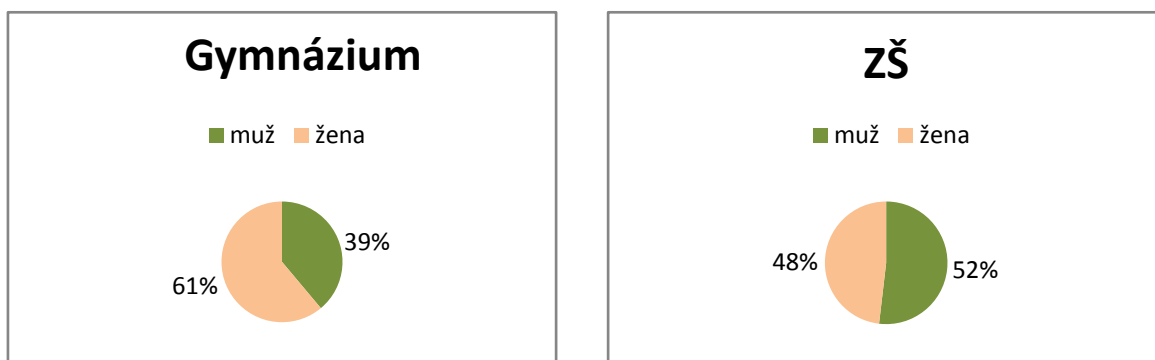
7.4.3 Hypotéza číslo 3

Hypotéza 3: V Českém Brodě je dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

7.5 Cílová skupina

Cílovou skupinou se stali žáci ze základní školy a z gymnázia v Českém Brodě. Na základní škole byl dotazník rozdán žákům v 6. a 9. třídě a na gymnáziu v 1. A8 a 4. A8. Jednalo se tedy o věk v rozmezí 11 - 16 let. Respondenty se stali jak chlapci, tak dívky. Následující grafy znázorňují poměry jednotlivých pohlaví v rámci gymnázia a základní školy. Na gymnáziu se šetření zúčastnilo 61 % žen a 39 % mužů a na základní škole 48 % žen a 52% mužů.

Obrázek 1: Graf znázorňující procentuální poměr žen a mužů na jednotlivých školách



Zdroj: vlastní

V tabulce číslo 1 jsou uvedeny počty mužů a žen ze základní školy a gymnázia. Pro potřeby výzkumu bylo zpracováno celkem 108 dotazníků.

Tabulka 1: Počet mužů a žen na gymnáziu a ZŠ

	Gymnázium	ZŠ
Muž	21	28
Žena	33	26
Celkem	108	

Zdroj: vlastní

7.6 Časové rozvržení

Dotazníkové šetření proběhlo v březnu 2016 na obou školách. Na základní škole bylo provedeno osobní předání a vysvětlení postupu při vyplňování. Žáci 6. třídy vyplňovali dotazník během suplované hodiny, ty z 9. třídy o hodině třídnické. Na

gymnáziu nemohly být dotazníky předány osobně. Po dohodě se zástupcem ředitele došlo k vyzvednutí dotazníků hned následující den. Celkový čas vyplňování zabral přibližně 20 minut.

7.7 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Odpovědi z dotazníků byly přeneseny do elektronické podoby a následně bylo nutno vytvořit grafy a tabulky s příslušnými daty.

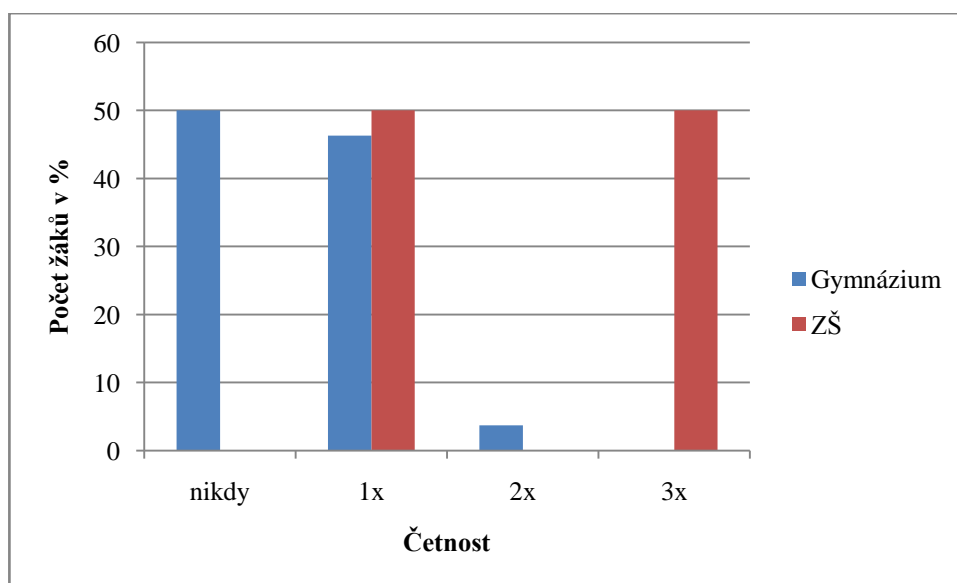
Otázka č. 1 Kolikrát v týdnu končí moje vyučování po 15. hodině?

Žáci měli vybrat odpověď dle jejich školního rozvrhu. Je překvapivé, že na gymnáziu mají žáci více odpoledního vyučování než žáci ze základní školy. Mohlo by se totiž zdát, že gymnazisté mají složitější výuku a tráví více času ve škole. Tato výpověď by mohla být potvrzením první hypotézy, že žáci gymnázia tráví více času domácí přípravou.

Z grafu je zřejmé, že 50 % z oslovených gymnazistů nekončí v týdnu výuku po 15. hodině nikdy, 46 % končí po 15. hodině pouze 1 x a zbylá 4 % mají odpolední vyučování 2x do týdne.

Na základní škole končí 50 % z oslovených žáků po 15. hodině 1 x týdně a 50 % 3 x týdně.

Obrázek 2: Graf znázorňující kolikrát v týdnu končí vyučování žáků na gymnáziu a ZŠ po 15. hodině v %



Zdroj: vlastní

Otázka č. 2 Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnuji v týdnu?

V následující tabulce je přehled mimoškolních aktivit žáků, které mohou praktikovat v týdnu. Uvedená čísla jsou v procentech pro lepší orientaci.

Otázka číslo 2 je zaměřena na volnočasové aktivity, které žáci provozují 3x a více, méně často a nikdy v týdnu. Při porovnání základní školy a gymnázia je vidět patrný rozdíl u **hraní her na PC**. Zde uvedlo celkem 35 % gymnazistů, že tuto aktivitu činí 3 x a více v týdnu. Na ZŠ to bylo celkem 50 %. U **navštěvování kamarádů** byl zaznamenán také značný rozdíl. 19% gymnazistů a 33 % žáků základní školy navštěvuje své kamarády 3 x a více v týdnu. Tyto aktivity provozují **častěji žáci na základní škole**.

Srovnatelné výsledky jsou u aktivit: sociálních sítí a internetu, poslechu hudby a jiných aktivit. V této otázce měli žáci možnost vypsát jiné aktivity, které provozují a nevyskytují se v nabídce. Objevovaly se většinou ty sportovní: florbal, fotbal, jízda na koních, venkovní procházky, tenis, tanec, basketbal, airsoft, rugby, „skejtování“ a procházky se psem. Zajímavostí je, že na základní škole označili tři žáci, že navštěvují fotbal. Na gymnáziu se fotbal vůbec neobjevil. Tam to byly spíše aktivity jako: hra na kytaru, housle, učení. Méně často žáci na gymnáziu hrají hry na PC a také se méně často poflakují, navštěvují kamarády a poslouchají hudbu. Překvapivé také je, že celkem 11 % žáků ze ZŠ nikdy v týdnu nesleduje televizi a nehraje hry na PC.

Výsledky této otázky jsou pro potvrzení či vyvrácení hypotéz nepotřebné.

Tabulka 2: Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnují žáci v týdnu

	3x a více		méně často		Nikdy	
	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ
Sledování televize	61%	57%	37%	31%	2%	11%
Sociální sítě a internet	83%	80%	15%	13%	2%	7%
Hraní her na PC	35%	50%	63%	39%	2%	11%
Poslech hudby	74%	83%	22%	11%	4%	6%
Návštěvy kamarádů	19%	33%	76%	57%	6%	9%
Poflakování se	44%	56%	50%	35%	6%	9%
Jiné	26%	20%	11%	22%	63%	57%

Zdroj: vlastní

Otázka č. 3 Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnuji v týdnu?

Tato otázka byla zvolena proto, aby se zjistilo, které aktivity adolescenti provozují v rámci volného času. Jedná se však spíše o povinnosti nebo o dobrovolné rozvíjení osobnosti. Zajímavé je pozorovat, že žáci na gymnáziu se více zajímají o četbu knih, celkem 54 % z nich se věnuje četbě 3 x a více v týdnu. Na ZŠ čte knihy 3 x a více v týdnu

jen 39 % žáků. Příprava do školy, domácí práce, aktivity s rodinou a kutilství jsou na tom přibližně stejně v četnosti přes týden. Markantní rozdíl lze pozorovat v porovnání návštěvy zájmových kroužků. **Věnují se jim více žáci na gymnáziu a to více jak o polovinu, než žáci ze základní školy.** 67 % gymnazistů navštěvuje kroužky 3 x a více v týdnu a 22 % žáků ZŠ nenavštěvuje žádný zájmový kroužek. **To tedy potvrzuje 2. hypotézu, která zní: „Žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci základní školy.“**

Tabulka 3: Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnují žáci v týdnu

	3x a více		méně často		Nikdy	
	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ
Četba knih	54%	39%	44%	54%	2%	7%
Příprava do školy	81%	89%	19%	9%	0%	2%
Domácí práce	76%	80%	20%	19%	4%	2%
Zájmové kroužky	67%	28%	33%	50%	0%	22%
Aktivity s rodinou	31%	37%	67%	59%	2%	4%
Kutilství	20%	15%	72%	67%	7%	19%
Péče o domácí zvíře	67%	78%	30%	15%	4%	7%

Zdroj: vlastní

Otázka č. 4 Způsob trávení času s rodinou

S teoretickou částí je propojena mimo jiné také tato otázka. V té je popsáno, jaký vliv má na trávení volného času rodina respondentů. Tabulka č. 4 uvádí přehled jednotlivých aktivit, které spojují žáky a jejich rodiče.

Děti ze základní školy tráví evidentně více času s rodiči, konkrétně více jak 3x do týdne. Aktivity, které spojují rodiče a jejich děti jsou například: společné posezení a povídání si. Milým překvapením bylo, že ze všech aktivit se stalo právě stolování tou nejčastěji provozovanou činností s rodinou. Celkem 72 % gymnazistů a 56 % žáků ze ZŠ se společně stravují. V rozepisovací otázce se vyskytovaly na základní škole odpovědi typu: společné výlety do přírody, grilování a práce na baráku. Na gymnáziu se žáci více rozepsali, jednalo se o aktivity: návštěvy u přátel, nákupy, jízda na kole, zpívání u táboráku, vyrábění. Vyvodit z této otázky můžeme, že adolescenti jsou ještě ve většině případů závislí na společném trávení času s rodinou.

Tabulka 4: Způsob trávení času s rodinou v týdnu (gymnázium, ZŠ)

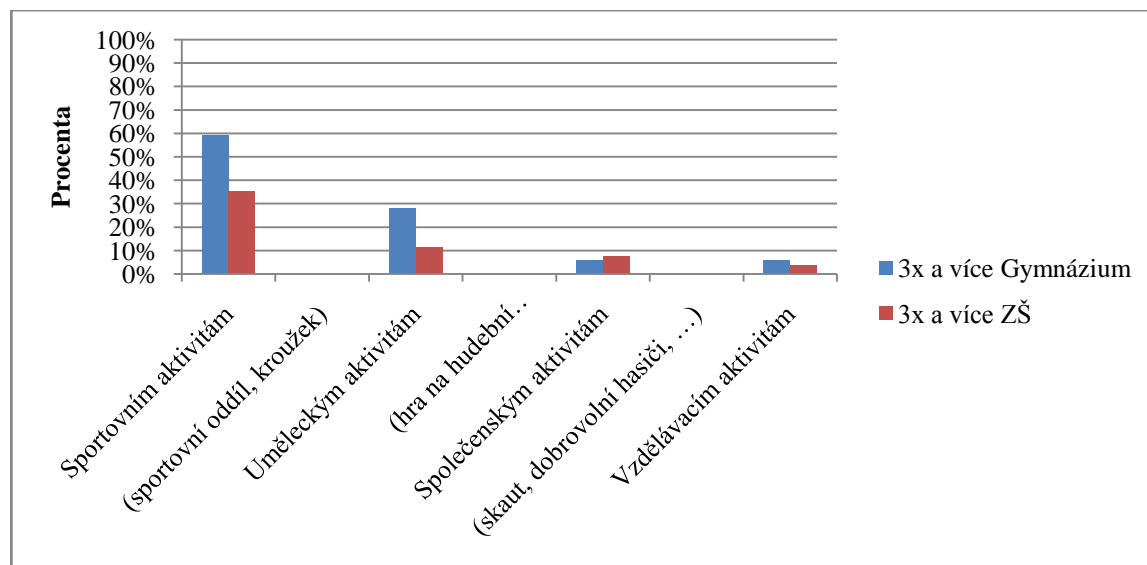
	3x a více		méně často		Nikdy	
	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ	Gymnázium	ZŠ
Hraní společenských her	6%	15%	93%	74%	2%	11%
Nakupování	4%	20%	91%	72%	6%	7%
Návštěvy u příbuzných	9%	15%	85%	78%	6%	7%
Společné posezení a povídání si	28%	52%	69%	41%	4%	7%
Společné procházky/ výlety	11%	30%	87%	63%	2%	7%
Společné sportování	11%	13%	89%	76%	0%	11%
Společné stolování	72%	56%	28%	37%	0%	7%
Společné sledování televize	37%	54%	59%	39%	4%	7%
Jinak	9%	9%	17%	17%	74%	74%

Zdroj: vlastní

Otázka č. 5 Čemu se věnuji v aktivním volném čase?

K potvrzení hypotézy číslo 2 opět přispěla otázka: „Čemu se věnuji v aktivním volném čase?“ **Sportovním a uměleckým aktivitám se totiž opravdu více věnují žáci gymnázia.** Ke sportovním aktivitám se hlásí celkem 59 % gymnazistů a 35 % žáků ZŠ. Podobný fakt nastává i u uměleckých aktivit. Umění se věnuje celkem 28 % žáků z gymnázia a pouze 11 % žáků ze ZŠ. Ke společenským a vzdělávacím aktivitám se přiklání obě školy jen zřídka.

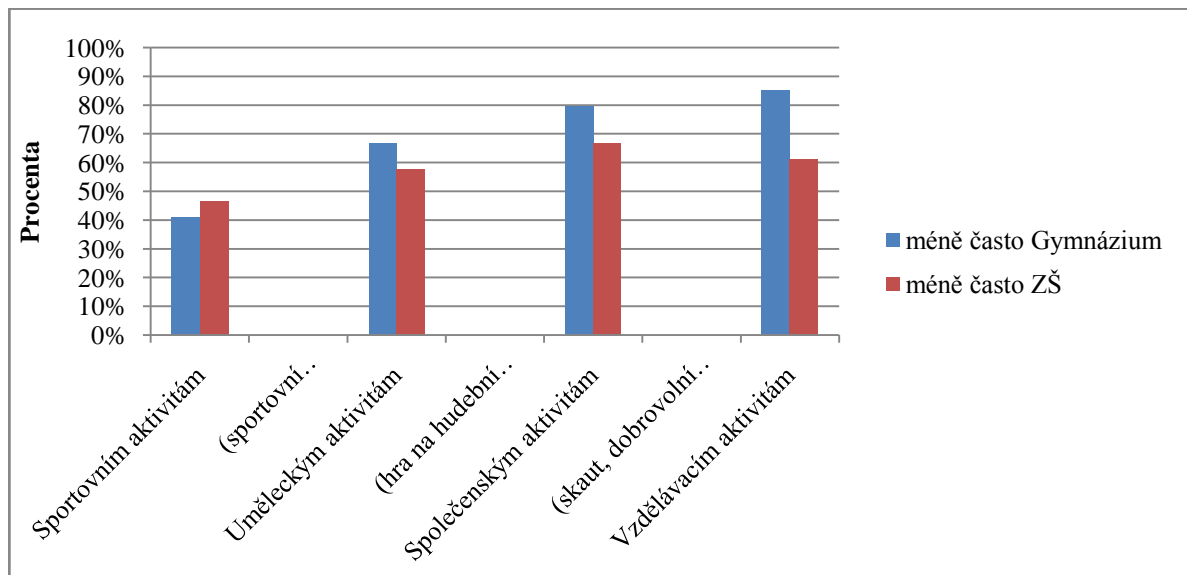
Obrázek 3: Čemu se věnují žáci v aktivním volném čase 3x a více v týdnu



Zdroj: vlastní

Na grafu č. 4 je dobré si povšimnout toho, že žáci z gymnázia se méně často přes týden věnují společenským a vzdělávacím aktivitám. Je trochu překvapující, že se žáci gymnázia nevěnují více času vzdělávacím aktivitám, mají pro ně totiž větší předpoklady.

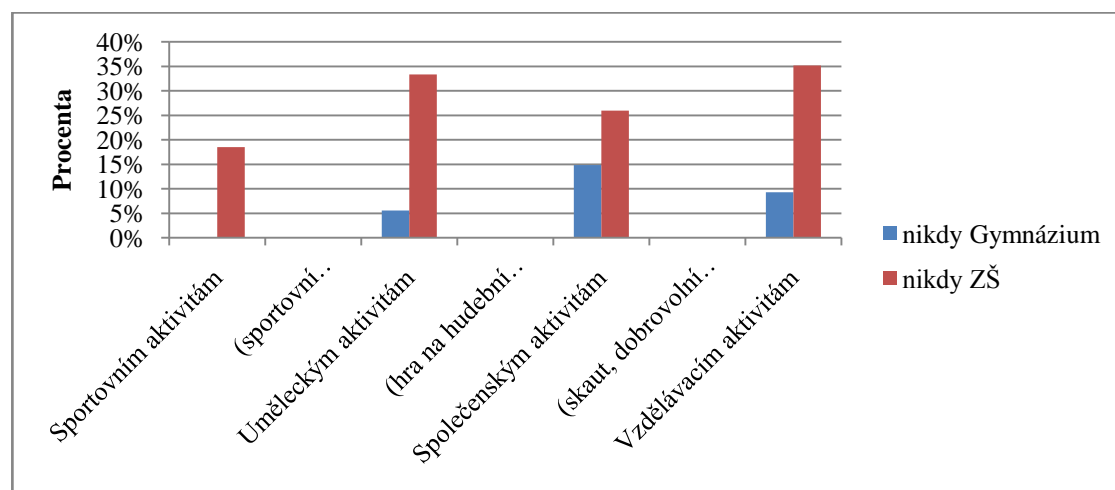
Obrázek 4: Čemu se věnují žáci v aktivním volném čase méně často v týdnu



Zdroj: vlastní

Z grafu č. 5 je patrné, že 19 % žáků ze ZŠ nikdy nenavštěvuje sportovní aktivity, 33 % umělecké aktivity, 26 % společenské aktivity a 35 % vzdělávací aktivity. Oproti gymnazistům, kde ani jeden žák neuvedl, že se nikdy v týdnu nevěnuje sportovním aktivitám. Pouze 6 % se nikdy nevěnuje uměleckým aktivitám, 15 % společenským a 9 % vzdělávacím. Z toho tedy lze vyvodit, že gymnazisté provozují volnočasové aktivity přes týden častěji než žáci ze ZŠ. **Můžeme tedy potvrdit hypotézu číslo 2.**

Obrázek 5: Čemu se nevěnují žáci v aktivním volném čase nikdy v týdnu

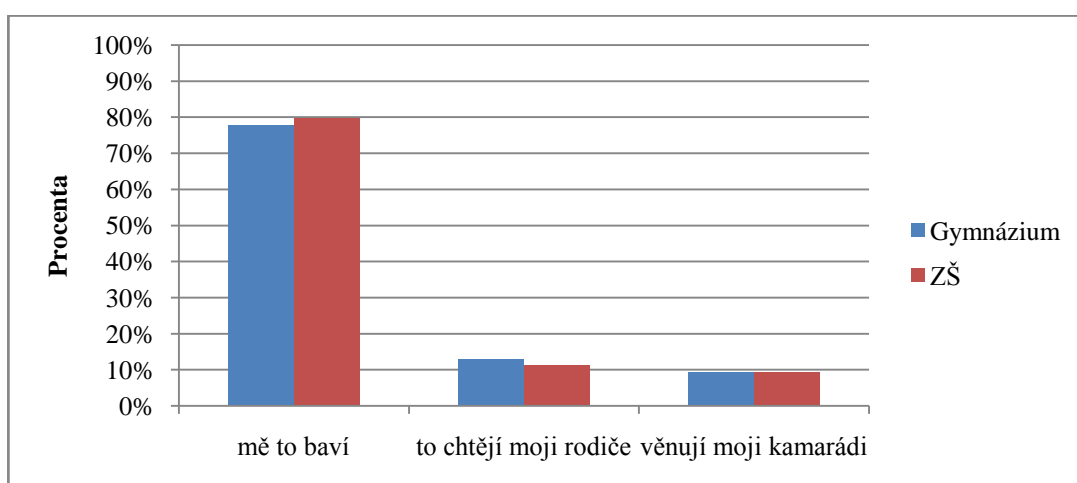


Zdroj: vlastní

Otázka č. 6 Těmto aktivním volnočasovým aktivitám se věnuji proto, že ...

Tato otázka byla žákům položena, jelikož bylo záměrem zjistit, zda aktivity ve svém volném čase dělají žáci dobrovolně, či jsou někým ovlivněni. Výsledky jsou na obou školách srovnatelné. Celkem 78% gymnazistů a 80% žáků ze ZŠ uvedlo, že se jim věnují proto, že je to baví. Důležité je, že adolescenti většinou tráví čas tak, jak je samotné baví a nenechávají se nikým ovlivňovat. Otázka byla položena na základě teoretické části, kde je psáno o vlivu rodiny, kamarádů a školy o trávení volného času adolescentů. K potvrzení, či vyvrácení hypotéz je nepotřebná.

Obrázek 5: Graf znázorňující proč se těmto aktivním volnočasovým aktivitám žáci věnují



Zdroj: vlastní

Otázka č. 7 Volného času mám...

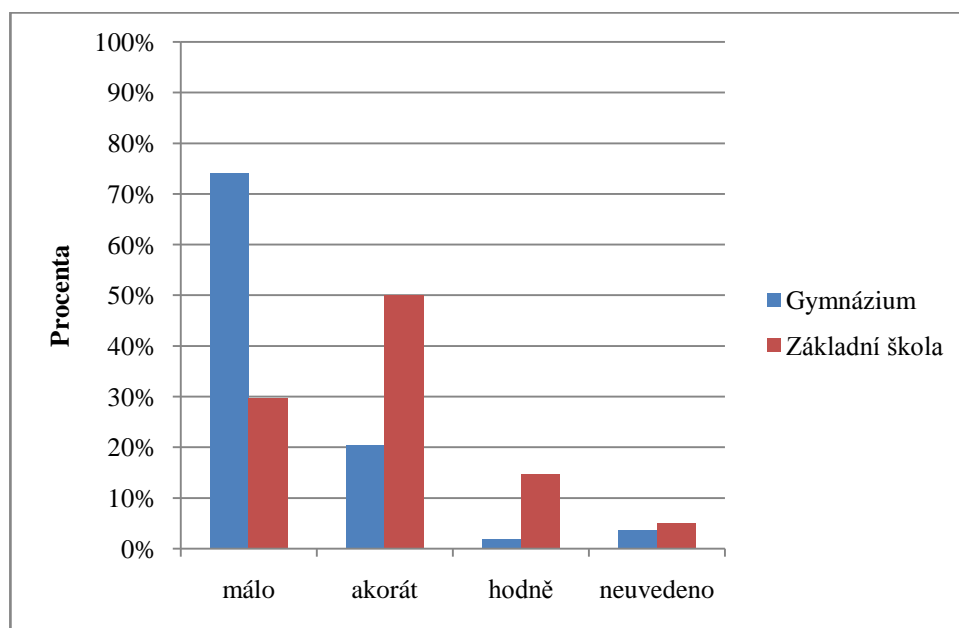
Kolik mají žáci volného času po vyučování přes pracovní týden a o víkendu bude objasněno v této otázce č. 7.

a) V pracovním týdnu

Na grafu č. 5 lze pozorovat velký rozdíl mezi gymnáziem a ZŠ. Celkem 74% gymnazistů uvedlo, že má nedostatek volného času v týdnu. V kontrastu se žáky ze ZŠ, kteří v 50 % uvedli, že mají volného času akorát. Nad tím je třeba se zamyslet. U této otázky by bylo dobré zeptat se jednotlivců, proč nemají dost času pro sebe. Z předchozích otázek a následných výpovědí vyplynulo, že žáci gymnázia tráví více času různými volnočasovými aktivitami. Je tedy překvapivé, že jich celkem 40 odpovědělo, že mají času přes týden málo. Možné však je, že se volnočasovým aktivitám věnují spíše o víkendu. Ani o žácích ze ZŠ nemůžeme říct, že mají hodně volného času přes týden, i přesto 15 % žáků

takto odpovědělo. Pouze jeden žák z gymnázia odpověděl, že má hodně volného času v týdnu. Zda je jejich čas využít smysluplně můžeme pouze doufat.

Obrázek 6 Graf znázorňující kolik volného času mají žáci v pracovním týdnu



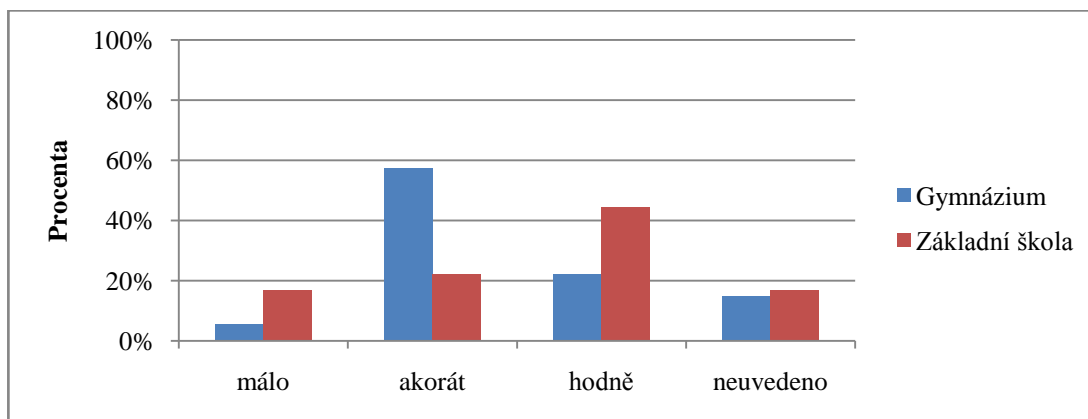
Zdroj: vlastní

b) O víkendu

Na nedostatek volného času o víkendu si většinou žáci nestěžují. Na grafu č. 6 je znázorněn celkem markantní rozdíl u položky akorát. Celkem 57 % gymnazistů nemá o víkendu volného času hodně ani málo. Oproti žákům ze ZŠ, kteří ve 44 % odpověděli, že mají hodně volného času o víkendu.

Z výsledků je tedy možné říci, že v pracovním týdnu i o víkendu si dokážou čas najít žáci ze ZŠ, gymnazisté si musí počkat na víkend.

Obrázek 7: Graf znázorňující kolik volného času mají žáci o víkendu



Zdroj: vlastní

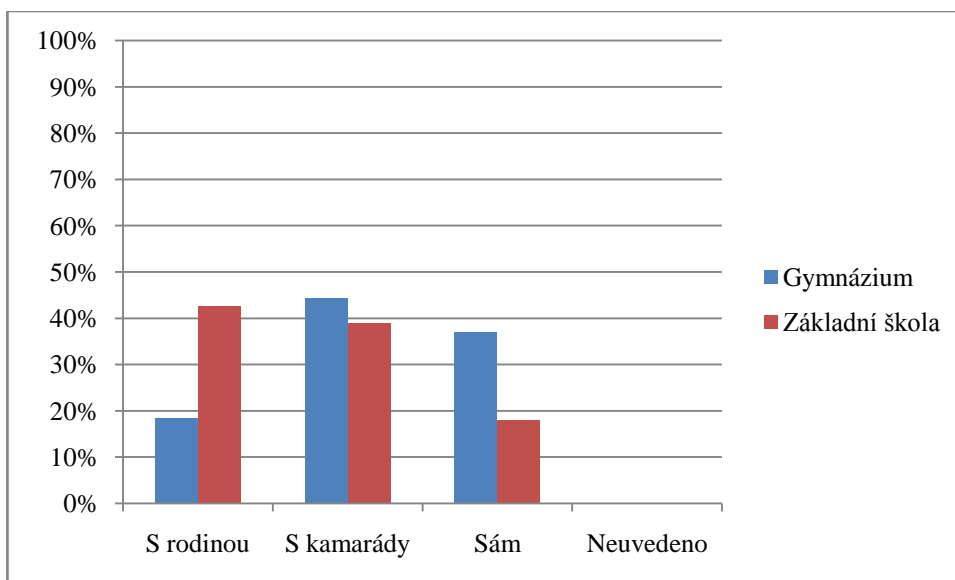
Otázka č. 8 Většinu volného času trávím...

Tato otázka si nesla za cíl zjistit, zda žáci preferují trávení volného času v pracovním týdnu a o víkendu: s rodinou, kamarády nebo o samotě.

a) V pracovním týdnu

Ukázalo se, že žáci z gymnázia netráví většinu svého volného času s rodinou, ale spíše s kamarády nebo úplně sami. Pouze 19 % žáků uvedlo, že tráví čas s rodinou přes týden. Je to skoro o polovinu méně v porovnání se žáky ZŠ, kde celkem 43 % uvedlo, že ho tráví nejčastěji s rodinou a kamarády. Zajímavý rozdíl je i v trávení volného času o samotě. Celkem 37 % gymnazistů ho tráví o samotě, kdežto na ZŠ pouze 18 %. Zde je rozdíl opět o polovinu.

Obrázek 8: Graf znázorňující s kým tráví žáci většinu volného času v pracovním týdnu

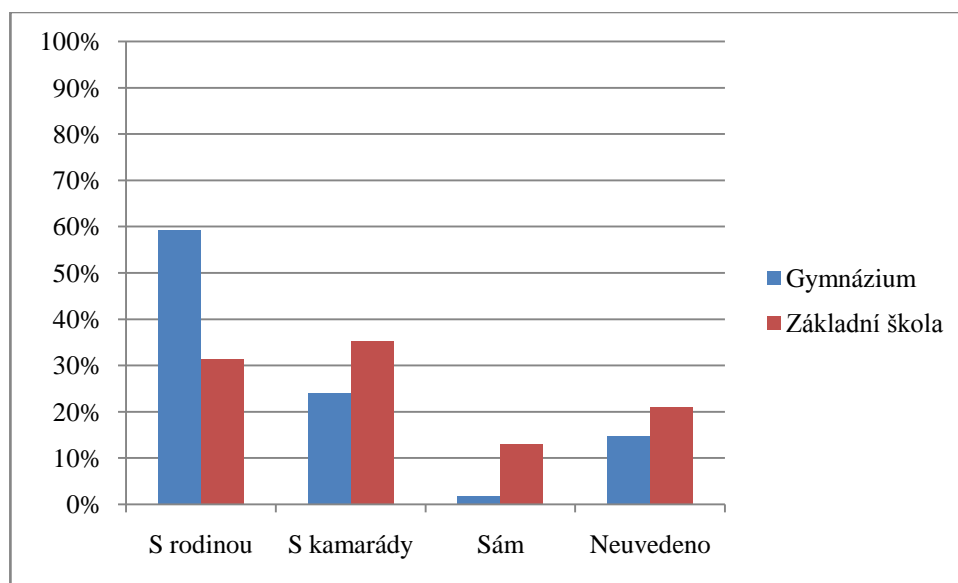


Zdroj: vlastní

b) O víkendu

O víkendu je tomu úplně jinak. Na grafu č. 8 je vidět rozdíl, že gymnazisté tráví volný čas ve většině případů s rodinou, tak odpovědělo celkem 59 %. O polovinu méně, tedy 31% žáků ze ZŠ ho tráví stejně. Ti ho raději tráví s kamarády nebo úplně sami. U sedmi žáků se projevilo, že ho tráví úplně sami. Zde by se tedy opravdu mohlo potvrdit to, že gymnazisté mají čas na to být s rodinou až o víkendu, protože přes týden jsou zaneprázdněni školou a volnočasovými aktivitami.

Obrázek 9: Graf znázorňující s kým žáci tráví většinu volného času o víkendu



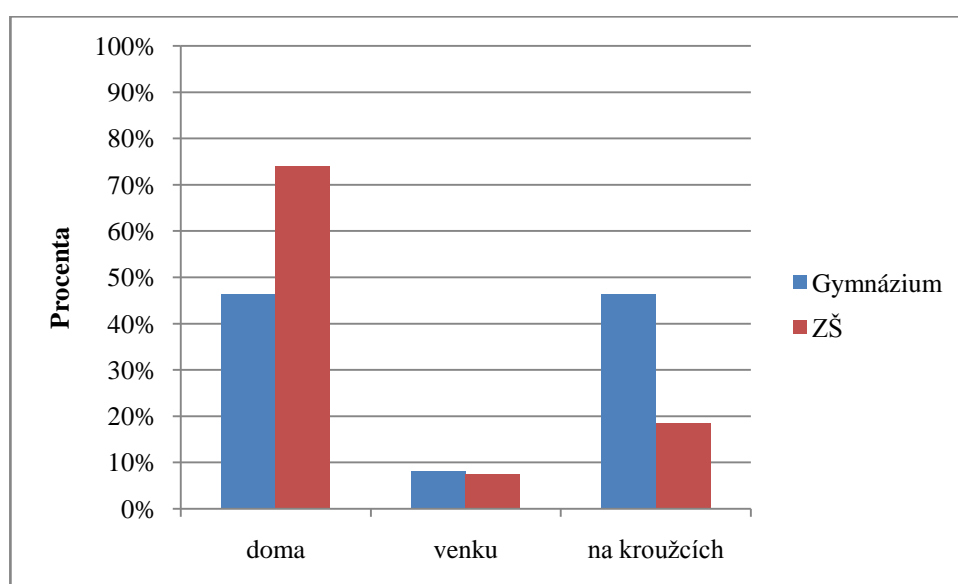
Zdroj: vlastní

Otázka č. 9 Většinu volného času trávím...

a) V pracovním týdnu

Na grafu č. 10 můžeme vidět fakt, že většina žáků ZŠ, což je 74% z celku tráví svůj volný čas v pracovním týdnu v prostředí domova. Gymnazisté naopak nejčastěji uváděli, že navštěvují zájmové kroužky. Bylo jich celkem 46 %. V prostředí domova ho tráví stejný podíl žáků jako na kroužcích.

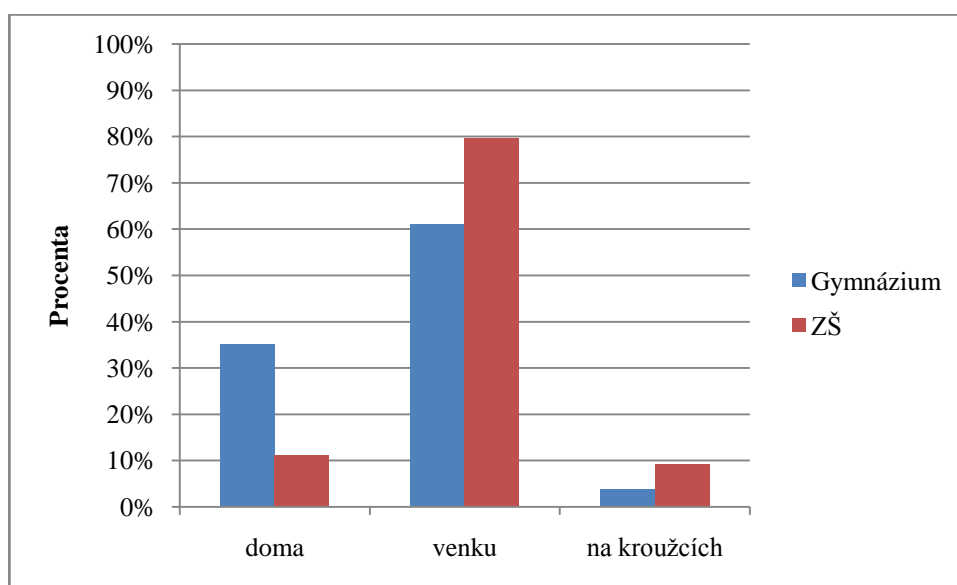
Zde se potvrzuje hypotéza č. 2. Gymnazisté tráví více času zájmovými kroužky a mimoškolními aktivitami než žáci ze ZŠ.



Zdroj: vlastní

b) O víkendu

Zde je graf č. 11, který nám znázorňuje, jak je to s trávením volného času o víkendu. Nejvíce respondentů ze ZŠ odpovídalo, že čas tráví venku, což je oproti pracovnímu týdnu velký rozdíl. Těchto žáků bylo 80 %, což je nadpoloviční většina. I gymnazisté v 61 % rádi tráví čas o víkendu venku. Kroužkům se věnují žáci obou škol o víkendu minimálně.

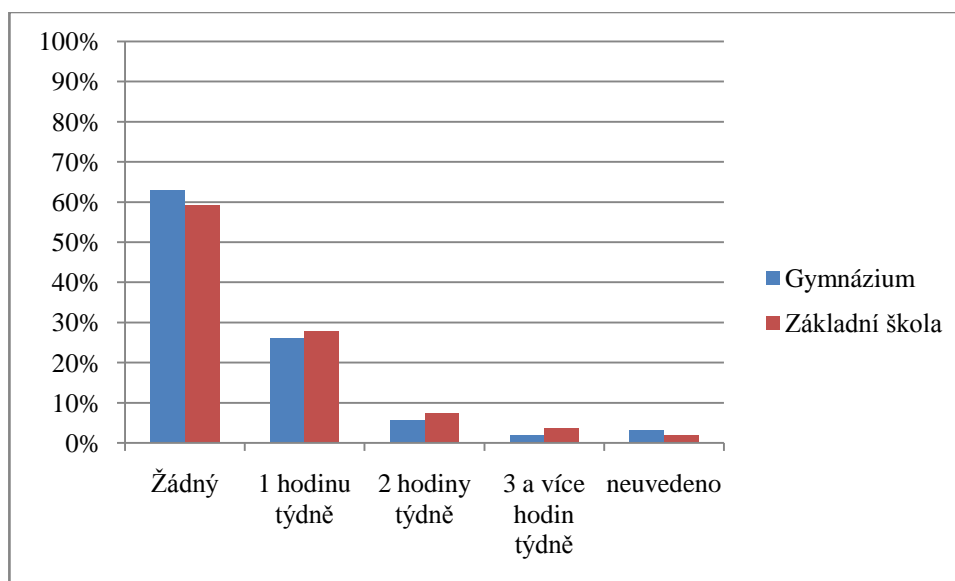


Zdroj: vlastní

Otázka č. 10 Kolik času trávím na doučování?

K potvrzení či vyvrácení hypotézy číslo 1 měla přispět právě tato otázka. Nelze potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, protože výsledky na obou školách jsou srovnatelné. Celkem 63 % žáků z gymnázia a 59 % žáků ZŠ na doučování nedochází vůbec. Z grafu č. 9 lze také pozorovat minimální rozdíl v trávení času na doučování a to konkrétně 1 hodinu, 2 hodiny a 3 hodiny týdně. Zjistilo se tedy, že pomoc ve většině případů nepotřebují žáci z gymnázia ani ti ze ZŠ. **Hypotéza č. 1 se tímto tedy vyvrací. Nelze totiž říct, že žáci gymnázia tráví více času domácí přípravou na vyučování, než tráví žáci na ZŠ.**

Obrázek 10: Graf znázorňující kolik času tráví žáci na doučování

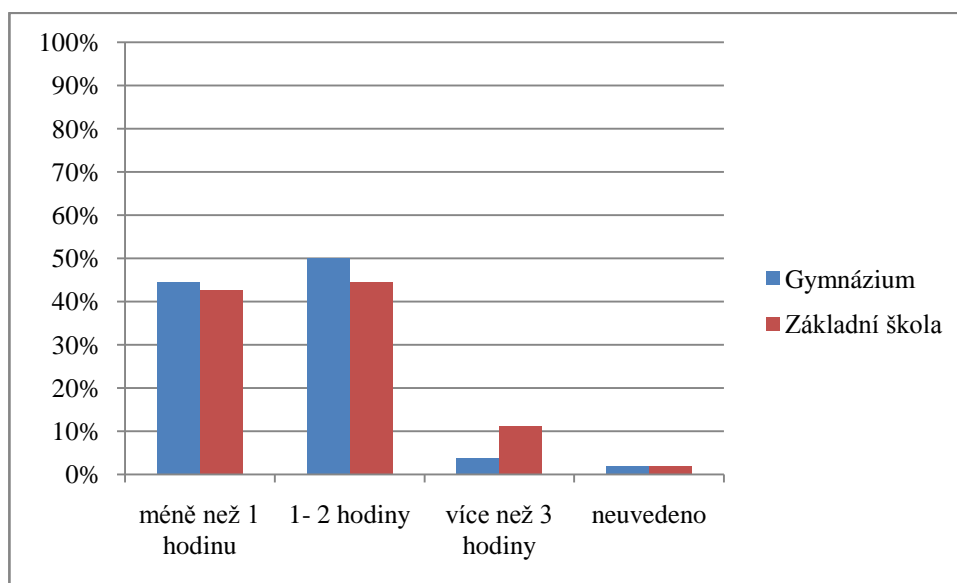


Zdroj: vlastní

Otázka č. 11 Kolik času denně věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) v týdnu?

Odpovědi na tuto otázku se v porovnání obou škol velmi shodovaly. Nelze tedy říci, že gymnazisté tráví více času nad domácí přípravou než žáci ze ZŠ. Méně jak hodinu stráví nad přípravou celkem 44 % gymnazistů a 43 % žáků ze ZŠ. Celkem 50 % gymnazistů potřebuje 1- 2 hodiny na přípravu do školy. Což je srovnatelné se ZŠ, kde tolik času potřebuje 44 % žáků. **Hypotéza se tedy v tomto případě opět vyvrací.** Rozdíl je totiž nepatrný. Zajímavé je, že 11 % žáků ze ZŠ stráví nad domácí přípravou na vyučování více jak tři hodiny. Oproti gymnáziu, kde takto odpověděla pouze 4 % respondentů. Z celkového rozdělení dne by se tedy dalo říci, že mají žáci obou škol dostatek volného času. Je ale velmi důležité zaměřit se na to, zda je jejich čas využit smysluplně. Mohlo by totiž docházet k výskytu vzniku patologických jevů, které se v tomto věku vyskytují velmi často.

Obrázek 11: Graf znázorňující denní domácí příprava na školu (mimo doučování) v týdnu



Zdroj: vlastní

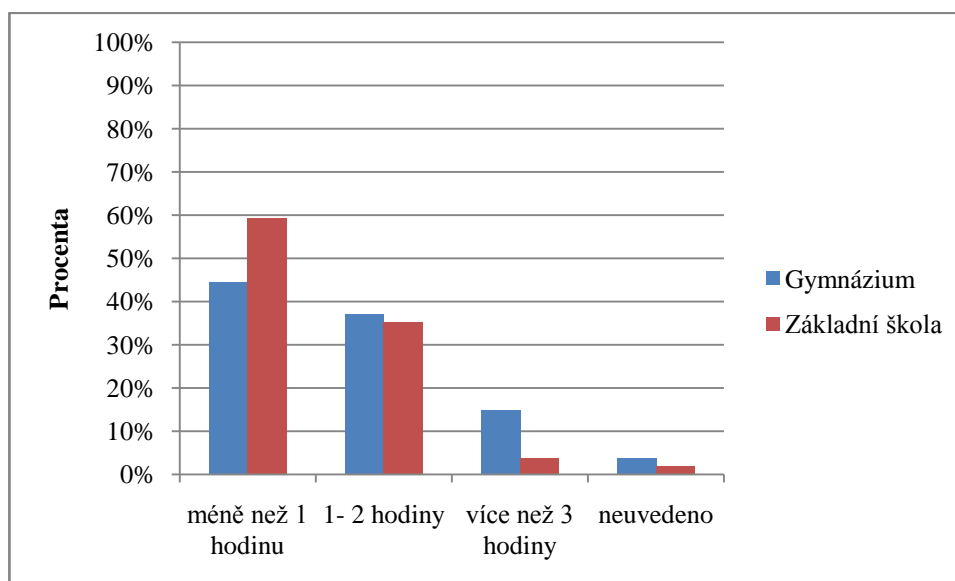
Otázka č. 12 Kolik času věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) o víkendu?

Na grafu č. 11 jsou patrné rozdíly v přípravě na vyučování, které však nejsou alarmující. O víkendu se žáci ze ZŠ připravují na vyučování méně než 1 hodinu, takto odpověděla většina, celkem 59 %. Na gymnáziu to bylo 44 % žáků.

Zatímco na gymnáziu se 37 % žáků věnuje přípravě na vyučování 1- 2 hodiny a více než 3 hodiny 15 % gymnazistů, na ZŠ se 1- 2 hodiny připravuje 35 % žáků, což je srovnatelný výsledek jako na gymnáziu. Více než 3 hodiny však tráví nad přípravou pouze 4 % žáků.

Zde je možné potvrdit hypotézu č. 1 – že žákům z gymnázia zabere více času domácí příprava. Konkrétně díky tomu, že pouze 44 % gymnazistů odpovědělo, že se věnuje přípravě méně než hodinu. Je tedy zřejmé, že nad plněním domácích úkolů tráví více hodin.

Obrázek 12: Graf znázorňující denní domácí příprava na školu (mimo doučování) o víkendu



Zdroj: vlastní

Otázka č. 13 V Českém Brodě navštěvují...

Jaké činnosti žáci provozují a které organizace navštěvují, bude rozebráno v této otázce. Cílem je zjistit, zda je nabídka pro adolescenty dostatečná a pestrá.

Tabulka 5: Počty žáků ze ZŠ navštěvující danou organizaci

ZŠ	Počet žáků	Podíl odpovědí
Základní uměleckou školu	5	9%
TJ Slavoj	3	6%
Skautský oddíl	5	9%
Jazykovou školu	1	2%
Jiné	1	2%
TJ Sokol	8	15%
Fotbalový klub	4	7%
Školní klub při ZŠ	15	28%
Zájmové kroužky při ZŠ	8	15%
Občanské sdružení Českobrod'ák	0	0%
Občanské sdružení LECCOS	13	24%
Občanské sdružení M'am'alloca	3	6%

Zdroj: vlastní

Z tabulky č. 5 lze vyčíst, že celkem 28% žáků ZŠ navštěvuje školní klub při ZŠ, který je popsán v teoretické části. Celkem 15 dětí tento klub navštěvuje. Dále 24 % žáků potvrdilo, že navštěvují občanské sdružení LECCOS, které úzce spolupracuje se ZŠ. Připravují pro ně dopolední programy. Žáci zde možná díky tomu tráví svůj volný čas,

protože je jim toto prostředí blízké a známé. Více navštěvují zájmové kroužky při ZŠ, a to 15 % z nich. Základní uměleckou školu navštěvuje jen 9 % dotazovaných, přestože nabízí podobné aktivity jako škola základní. Celkem 15 % navštěvuje TJ Sokol. Občanské sdružení Českobrodčák nenavštěvuje nikdo z nich. Pouze jeden žák napsal, že navštěvuje jiné aktivity, tou aktivitou je dle žáka návštěva centra mládeže v Praze.

Žáci ZŠ mají nepřeberné množství možností, kde trávit svůj volný čas v rámci ZŠ. Dost z nich tuto nabídku využívá. I přesto, že je nabídka volnočasových aktivit v Českém Brodě pestrá, zájem o ně není až tak velký. Může se jednat o nedostatek času navštěvovat tyto zájmové aktivity nebo špatná informovanost. Bylo by jistě dobré posílit zájem i informovanost o aktivitách ve městě.

Tabulka 6: Počty žáků navštěvující danou organizaci

Gymnázium	Počet žáků	Podíl odpovědí
Základní uměleckou školu	22	41%
TJ Slavoj	9	17%
Skautský oddíl	3	6%
Jazykovou školu	1	2%
Jiné	10	19%
TJ Sokol	4	7%
Fotbalový klub	0	0%
Školní klub při ZŠ	0	0%
Zájmové kroužky při ZŠ	0	0%
Občanské sdružení Českobrodčák	0	0%
Občanské sdružení LECCOS	0	0%
Občanské sdružení M'am'aloca	0	0%

Zdroj: vlastní

V tabulce č. 6, je znázorněna návštěvnost zařízení gymnazisty. Celkem 41 % gymnazistů navštěvuje základní uměleckou školu. To je velmi zajímavé pozorovat a porovnat se ZŠ, kde pouze 9 % žáků označilo, že navštěvují právě ji. TJ Slavoj navštěvuje 17 %, což je dost. Možné je, že sem žáci docházejí díky tomu, že prostředí znají z hodin tělesné výchovy. Informovanost o Slavoji je tedy v tomto případě také dostatečná. Celkem 19 % označilo, že se věnuje jiným aktivitám. Zde byla možnost vypsát, kterým jiným aktivitám se věnují. Objevila se fyzika, pěvecký sbor mimo ZUŠ a aktivity navštěvované v Nymburce.

K potvrzení hypotézy č. 2- Žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci ZŠ, tedy v tomto případě nedochází. Zdá se, že na gymnáziu je nedostatečná nabídka volnočasových aktivit oproti škole základní. Na druhou stranu se gymnazisté více věnují jiným aktivitám, které jsou pro ně dostupnější.

Otázka č. 14 Mimo Český Brod navštěvují...

Tato otázka měla vypovědět to, jestli je nabídka volnočasových aktivit a kroužků v Českém Brodě dostatečná, nebo zda si žáci volí aktivity v jiném městě či na vesnici.

Žáci měli možnost vypsát vedle pole, konkrétní kroužek, na který dochází.

Tabulka 7: Počty žáků ZŠ navštěvující daný typ kroužku

ZŠ	Počet žáků	Podíl odpovědí
Sportovní kroužek	18	33%
Umělecký kroužek	4	7%
Společenský kroužek	1	2%
Vzdělávací kroužek	4	7%
Nic	31	57%

Zdroj: vlastní

V tabulce č. 7 lze pozorovat, že největší podíl odpovědí získal kroužek sportovní, kde 33% žáků ze ZŠ odpovědělo, že navštěvují právě ten. Většina žáků ze ZŠ navštěvuje mimo Český Brod fotbal. Hlavní příčinou je nejspíš to, že žáci dojíždí do školy z okolních vesnic a tam také fotbalové kluby navštěvují. Dále se v kategorii sportovního kroužku objevil: florbal, basket, atletika, gymnastika, lukostřelba, jízda na koních, box a motocross. Pouze jeden žák uvedl, že navštěvuje společenský kroužek mimo Český Brod, kterým je skaut. V kategorii uměleckých kroužků, kterou uvedlo celkem 7 %, byl uveden: dramatický kroužek, hra na hudební nástroj, tanec, železniční modelář. Vzdělávací kroužek navštěvuje 7 % žáků, a to angličtinu. I přesto, že je v Českém Brodě dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit, což nám říká i hypotéza číslo 3, dost žáků uvedlo, že navštěvují aktivity mimo něj. Možná by bylo dobré posílit volnočasové aktivity nebo alespoň, jak již bylo řečeno, lépe informovat o možnostech trávení volného času v Českém Brodě.

Zde se tedy hypotéza č. 3 vyvrací. V Českém Brodě není úplně dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

Tabulka 7: Počty gymnazistů navštěvující daný typ kroužku

Gymnázium	Počet žáků	Podíl odpovědí
Sportovní kroužek	34	63%
Umělecký kroužek	5	9%
Společenský kroužek	4	7%
Vzdělávací kroužek	11	20%
Nic	15	28%

Zdroj: vlastní

V tabulce č. 7 můžeme pozorovat, že více jak polovina žáků z gymnázia se věnuje sportovním aktivitám. To je velmi pozitivní faktor. Sport totiž přispívá ke zdravému životnímu stylu. Oproti ZŠ se sportu věnuje o 30 % více respondentů. To se dá říci i v případě navštěvování vzdělávacích kroužků, tam je rozdíl 13 %. U návštěvy sportovního kroužku se objevovaly ve většině: fotbal, taekwondo, jízda na koních, tenis, plavání, mažoretky, badminton, ping-pong, atletika, volejbal, zumba, střelba, rugby, házená. Umělecké kroužky mimo Český Brod také někteří navštěvují. Dochází na klavír, sbor, housle či tanec. 4 žáci uvedli, že navštěvují kroužek společenský: skaut a srazy myslivců. Oproti ZŠ je zde vidět vyšší počet žáků navštěvujících vzdělávací kroužky. Veškeré zastoupení měla opět angličtina. 28 % gymnazistů se vůbec nevyjádřilo. Bylo velmi zajímavé pozorovat, že žáci z gymnázia se mnohem více rozepsali a jejich aktivity byly o dost pestřejší než u žáků ze školy základní.

Dalo by se předpokládat, že většina gymnazistů dojíždí do školy z okolí, tudíž navštěvují aktivity v místě svého bydliště. Žáci ze ZŠ, jsou většinou místní, proto nemají potřebu navštěvovat zájmové kroužky mimo Český Brod.

Ani gymnazisté tedy nepotvrdili hypotézu č. 3. Nelze říct, že je v Českém Brodě dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

Otázka č. 15 Jaká aktivita mi v Českém Brodě chybí?

Touto otázkou by mohlo dojít k posílení aktivit v Českém Brodě. Z následujících tabulek by mělo být zřejmé, co žákům ze ZŠ a gymnázia v tomto městě chybí.

Tabulka 7: Počty žáků ZŠ, kterým chybí daná aktivita

ZŠ	Počet žáků	Podíl odpovědí
Sportovní	10	19%
Umělecká	4	7%
Společenská	1	2%
Vzdělávací	1	2%
Žádná	38	70%

Zdroj: vlastní

I přesto, že v jedné z předchozích otázek se objevil fakt, že žáci ze ZŠ tolik nenavštěvují a neprovozují sportovní aktivity, tak celkem 19 % žáků označilo, že jim chybí sportovní aktivity. U každé odpovědi se mohli žáci ještě vyjádřit, jaká konkrétní aktivita jim schází. U sportovních se objevoval například: volejbal a třikrát florbal. To by mohlo však nasvědčovat tomu, že žáci nejsou dobře informováni o možnostech sportovního využití v Českém Brodě. Volejbal i florbal zde totiž navštěvovat lze. Objevilo se ale také skateování, které si myslím, že by bylo do budoucna určitě dobré v Českém Brodě zorganizovat. U uměleckých aktivit se také někteří rozepsali. Hra na klavír či malování na plátno jim zde také chybí. Kdyby však byli lépe informováni, také by se dozvěděli, že tyto aktivity jsou jim dostupné. Koncerty se vyskytly u odpovědi společenských aktivit. Z mého pohledu je toto také dostatečně posíleno. Každoročně se pořádá velký koncert v zahradě gymnázia. Jde o českobrodský Majáles, kde vystupují slavné hvězdy rockové scény. V srpnu se pak odehrává Rock for People, který se po čase vrátil na své stanoviště. Vzdělávací aktivita, která zde opravdu chybí, a určitě by nebylo špatné ji založit, je čtenářský kroužek. Ten chybí žákovi ze ZŠ.

Bylo by dobré snažit se posílit informovanost žáků o volnočasových aktivitách, a také navrhnout založení těch aktivit, které nejsou mládeži poskytnuty. Na druhou stranu 70 % označilo, že jim nechybí nic. **Tím by se mohla potvrdit hypotéza č. 3, že je v Českém Brodě dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.**

Tabulka 8: Počty gymnazistů, kterým chybí daná aktivita

Gymnázium	Počet žáků	Podíl odpovědí
Sportovní	14	26%
Umělecká	2	4%
Společenská	4	7%
Vzdělávací	3	6%
Žádná	34	63%

Zdroj: vlastní

Žákům z gymnázia více méně žádná aktivita nechybí. Takto aspoň reagovalo 63 %. Celkem 26% žáků však označilo, že jim nějaké sportovní vyžití v Českém Brodě schází. Na otevřenou otázku, jaká sportovní aktivita ti schází, odpovídali žáci následovně: plavání, airsoft, stejně jako na ZŠ skatepark, házená, lukostřelba. Bylo by dobré zařadit tyto aktivity mezi nabídku Českého Brodu. Dále se objevil tenis a tanec. Tyto aktivity jsou v nabídce volnočasových aktivit pro Český Brod.

Opět by tedy bylo dobré lépe informovat o možnostech, kde trávit volný čas. I v tomto případě tedy lze potvrdit hypotézu č. 3, že v Českém Brodě je dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

7.8 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1: Žáci gymnázia tráví více času domácí přípravou na vyučování, než tráví žáci na základní škole.

Otázka č. 7- „*Volného času mám*“, byla předpokladem pro potvrzení či vyvrácení hypotézy. Ukázalo se, že gymnazisté mají nedostatek volného času v týdnu.

Otázka č. 10- „*Kolik času trávím na doučování*“, měla zjistit, zda gymnazisté potřebují „pomocnou ruku“ k přípravě na vyučování a vyvodit z toho tedy, jestli tráví domácí přípravou více než žáci ze ZŠ. To se však nepotvrdilo.

Tato hypotéza se nepotvrdila. Žáci tráví průměrně stejně dlouho nad domácí přípravou.

Otázka č. 11- „*Kolik času denně věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) v týdnu*“, tato otázka hypotézu nepotvrdila. Odpovědi na obou školách se shodovaly.

Otázka č. 12- „*Kolik času věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) o víkendy*“- hypotéza je v tomto případě potvrzena.

Hypotéza 2: Žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci základní školy.

Otázka č. 3- „*Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnuji v týdnu*“, potvrdila tuto hypotézu. Více jak polovina dotazovaných z gymnázia odpověděla, že se věnují zájmovým kroužkům více jak 3x v týdnu. Zatímco žáků ze ZŠ bylo jen 28 %.

Otázka č. 5, také potvrdila tuto hypotézu. Ta zněla: „*Čemu se věnuji v aktivním volném čase*“. Sportovním aktivitám se věnuje celkem 59 % gymnazistů, oproti tomu žáků ze ZŠ bylo jen 35 %. I v návštěvě uměleckých aktivit se to projevilo. Celkem 28 % gymnazistů se o tyto aktivity zajímá a pouze 11 % žáků ze ZŠ.

Otázka č. 9- „Většinu svého volného času trávím“, potvrdila hypotézu. Gymnazisté tráví většinu svého volného času na kroužcích.

Hypotéza 3: V Českém Brodě je dostatečná nabídka zájmových kroužků a mimoškolních aktivit.

Otázka č. 14- „Mimo Český Brod navštěvuji“

Otázka č. 15- „Jaká aktivita mi v Českém Brodě chybí“

Ve většině žáci odpovídali na tyto otázky podobně. V Českém Brodě jim nic nechybí. Dost z nich také ale navštěvuje zájmové činnosti mimo Český Brod, což by mohlo nasvědčovat tomu, že je nabídka nedostatečná. Tato hypotéza se tedy potvrdila jen částečně.

ZÁVĚR

Závěrem bych chtěla komplexně shrnout, čemu se bakalářská práce věnovala.

V teoretické části jsem se zabývala, co to vůbec volný čas je. Dále také historií, základními funkcemi a funkcemi výchovy ve volném čase. V první kapitole jsem neopomenula případná rizika spojená s tímto tématem. Protože cílem práce bylo porovnat volný čas žáků ve věku 11- 15 let, bylo tedy nutností zaměřit se ve druhé kapitole na adolescenci a s ní spojené fáze tohoto období. Jaký, a zda vůbec nějaký vliv mají na formování volného času rodina, škola a vrstevníci, bylo smyslem kapitoly číslo tři. Jaké jsou potřeby, s tím spojené zájmy a organizační formy zájmových činností v období dospívání bylo zmíněno v další kapitole, tedy čtvrté. Následující pátá kapitola nám představila to nejdůležitější, tedy různá zařízení pro volný čas. Popsána byla ta, která jsou vhodná pro adolescenty. Praktická část byla provedena pomocí dotazníkového šetření, které proběhlo ve městě Český Brod na místních školách. Proto se šestá kapitola věnovala tomuto městu, aby se s ním mohl čtenář blíže seznámit. Popsány jsou tedy i školy, kde výzkum probíhal. Jednalo se o 1. základní školu a víceleté gymnázium. I o těchto školách se lze dozvědět více. V šesté kapitole nejsou opomenuty ani zájmové činnosti, které lze provozovat přímo ve městě Český Brod.

Cílem této bakalářské práce: „Komparace volného času žáků na základní škole a gymnáziu“ bylo zjistit, zda domácí příprava na vyučování je na základní škole a gymnáziu časově stejná. Podstatným také bylo zjistit, jestli mají žáci možnost trávit svůj volný čas dle svých představ a nejsou tak nikým omezováni. Práce si také kladla za cíl zjistit, které aktivity žáci upřednostňují a jaké instituce/ organizace ve svém volném čase navštěvují.

Vše bylo zjišťováno dotazníkovou metodou. Každý dotazník obsahoval 15 otázek, které se vztahovaly k volnému času adolescentů.

Z výzkumu vyšel fakt, že příprava gymnazistů na vyučování není nijak markantně vyšší než příprava žáků na ZŠ. Bylo by možné pozastavit se nad přípravou na vyučování gymnazistů o víkendu, kde vyšlo najevo, že se mu věnují o něco více než žáci ZŠ. Hypotéza číslo jedna se ale i přesto vyvrátila. Rozdíl není totiž tak velký. Vyvrácení potvrdila i otázka o docházení na doučování. Gymnazisté i žáci ZŠ nemají ve většině potřebu vyhledávat pomoc ostatních.

Zda žáci gymnázia navštěvují více a častěji zájmové kroužky a mimoškolní aktivity než žáci ZŠ se potvrdilo hned několika otázkami. Gymnazisté se více hlásili k zájmovým kroužkům, sportovním a uměleckým aktivitám než žáci ZŠ.

Třetí hypotéza se potvrdila jen částečně. V dotazníku bylo u několika otázek možné vypsát aktivity, které nejsou dostupné, ale přesto adolescenty žádané. Zaujaly mě navržené aktivity pro případnou realizaci. Do budoucna bych ráda udělala něco pro to, aby tyto aktivity nebyly opomenuty. Například si myslím, že by bylo dobré zřídit žáky zmíněný skatepark, který je vyžadován, jak gymnazisty, tak žáky ZŠ. Tento návrh si nenechám jen pro sebe, ale budu se snažit o případnou realizaci. Další sportovní aktivita, která není občanům Českého Brodu dostupná, je plavání. I přesto, že je na okraji města plavecký bazén, prostory jsou uzavřené již několik let. Bylo by tedy jistě dobré, například pomocí sbírky či výpomocí občanů a především žáků, přispět k obnově.

Domněnka, která byla na začátku předpokládána, se potvrdila jen částečně. Gymnazisté nejsou více zatíženi, zahlcováni úkoly a nemají ani výrazněji méně volného času než žáci ZŠ. V nabídce volnočasových aktivit pro město Český Brod shledávají podobné nedostatky. Ve většině jim však nechybí nic. Ze své vlastní iniciativy se budu snažit o posílení informovanosti žáků o aktivitách a všeobecně o dění ve městě, které je vhodné pro navštěvování této skupiny dětí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

A) Monografie

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1.

HEŘMANOVÁ, Jana a Milan MACEK. *Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. 2. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže, 2009. ISBN 978-80-86784-77-9.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. 1. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.

KNOTOVÁ, Dana. *Pedagogické dimenze volného času*. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-223-9.

MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.

OPASCHOWSKI, Horst W. *Pädagogik und Didaktik der Freizeit*. 2. durchgesehene Auflage. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 1990. ISBN 978-366-3078-685.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 1. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4.

PRŮCHA, J., E. WALTEROVÁ a J. MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.

PŘADKA, Milan. *Kapitoly z dějin pedagogiky volného času*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2033-4.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

SOPUSTA, Vladimír, Jarmila FALTÝSKOVÁ, Libor HŘEBÍČEK, Dana KNOTOVÁ a Evžen ŘEHULKA. *Kapitoly z pedagogiky volného času*. 1. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1996. ISBN 80-210-1274-9.

SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění četných odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991. ISBN 80-703-2001-X.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0181-8.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. 2. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

VÁŽANSKÝ, Mojmír a Vladimír SMÉKAL. *Základy pedagogiky volného času*. 1. Brno: Paido, 1995. ISBN 80-901737-9-9.

B) Elektronické zdroje

Aktualizovaný Strategický plán Města Český Brod do roku 2022 - prosinec 2011. Český Brod [online]. 2011 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://www.cesbrod.cz/media/3/05_pdf/stratplakt1211.pdf.

Carpinus [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.carpinus.cz/>

Co je vlastně skauting [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.skaut7.cz/o-nas/junak>

O nás: M'AM'ALOCA [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.mamaloca.cz/o-nas/>

O sdružení [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskobrodak.cz/sdruzeni>

Občanské sdružení LECCOS [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://leccos.cz/>

SK Český Brod [online]. Český Brod, 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.skbrod.cz/>

Stanovy tělovýchovné jednotky TJ Slavoj Český Brod, z.s. <http://www.tjslavojcb.cz/> [online]. Český Brod, 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.tjslavojcb.cz/shared/doc/stanovy_2015.pdf

T.J. Sokol Český Brod [online]. Český Brod, 2013 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://sokolbrod.cz/>

Výroční zpráva o činnosti školy. Gymnázium Český Brod [online]. 2015 [cit. 2016-04-02].
Dostupné z: http://www.gcbrod.cz/SOUBORY/GCBrod_Vyrocní_zprava_2014-2015.pdf

Základní umělecká škola, Český Brod [online]. Český Brod, 2013 [cit. 2016-04-02].
Dostupné z: <http://zusceskybrod6.webnode.cz/>

ZŠ ŽITOMÍŘSKÁ 885, ČESKÝ BROD [online]. 2016 [cit. 2016-04-03]. Dostupné z:
<http://www.zs zitomirska.info/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník Trávení volného času

Milí žáci, milí studenti,

obracím se na vás s prosbou vyplnit tento dotazník, který bude sloužit jako podklad pro mou bakalářskou práci. Práce je zaměřena na volný čas a volnočasové aktivity mládeže. Dotazník je **anonymní**. Vaše odpovědi označte křížkem, a pokud se u odpovědi objeví pár teček, pokuste se prosím odpovědět co nejstručněji. Předem děkuji za vyplnění. Kristýna Šaldová

Pro více informací: kristynasal@seznam.cz

Pohlaví:	<input type="checkbox"/> žena	Věk:
	<input type="checkbox"/> muž	
Navštěvují:	<input type="checkbox"/> ZŠ	Třída, ročník:
	<input type="checkbox"/> Gymnázium	

1. Kolikrát v týdnu končí moje vyučování po 15. hodině?

1x	<input type="checkbox"/>
2x	<input type="checkbox"/>
3x	<input type="checkbox"/>
4x a vícekrát	<input type="checkbox"/>
Nikdy	<input type="checkbox"/>

2. Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnuji v týdnu

	3x a více	méně často	nikdy
Sledování televize	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Sociální sítě a internet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Hraní her na PC	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Poslech hudby	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Návštěvy kamarádů	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Poflakování se	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jiné.....	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

3. Jakým aktivitám a jak často se mimo školu věnuji v týdnu

	3x a více	méně často	nikdy
Četba knih	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Příprava do školy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Domácí práce	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kutilství	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Péče o domácí zvíře	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Zájmové kroužky	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Aktivity s rodinou	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

4. Způsob trávení času s rodinou (v týdnu)

	3x a více	méně často	nikdy
Hraní společenských her	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Nakupování	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Návštěvy u příbuzných	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společné posezení a povídání si	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společné procházky/ výlety	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společné sportování	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společné stolování	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společné sledování televize	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jinak	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

5. Čemu se věnuji v aktivním volném čase (v týdnu)

	3x a více	méně často	nikdy
Sportovním aktivitám (sportovní oddíl, kroužek)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Uměleckým aktivitám (hra na hudební nástroj, zpěv, tanec)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Společenským aktivitám (skaut, dobrovolní hasiči, ...)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vzdělávacím aktivitám (jazykový kurz, vzdělávací kroužek)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

6. Těmto aktivním volnočasovým aktivitám se věnuji proto, že

mě to baví	<input type="checkbox"/>
to chtějí moji rodiče	<input type="checkbox"/>
se jim věnují moji kamarádi	<input type="checkbox"/>

7. Volného času mám

	v pracovním týdnu	o víkendu
málo	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
akorát	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
hodně	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

8. Většinu svého volného času trávím

	v pracovním týdnu	o víkendu
s rodinou	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
s kamarády	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
sám	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

9. Většinu svého volného času trávím

	v pracovním týdnu	o víkendu
doma	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
venku	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
na kroužcích	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

10. Kolik času trávím na doučování

žádný	<input type="checkbox"/>
1 hodinu týdně	<input type="checkbox"/>
2 hodiny týdně	<input type="checkbox"/>
3 a více hodin týdně	<input type="checkbox"/>

11. Kolik času denně věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) v týdnu

méně než 1 hodinu	<input type="checkbox"/>
1 – 2 hodiny	<input type="checkbox"/>
více než 3 hodiny	<input type="checkbox"/>

12. Kolik času denně věnuji domácí přípravě na školu (mimo doučování) o víkendu

méně než 1 hodinu	<input type="checkbox"/>
1 – 2 hodiny	<input type="checkbox"/>
více než 3 hodiny	<input type="checkbox"/>

13. V Českém Brodě navštěvuji

Základní uměleckou školu	<input type="checkbox"/>
Jazykovou školu	<input type="checkbox"/>
Školní klub při ZŠ	<input type="checkbox"/>
TJ Sokol	<input type="checkbox"/>
TJ Slavoj	<input type="checkbox"/>
Fotbalový klub	<input type="checkbox"/>
Skautský oddíl	<input type="checkbox"/>
Zájmové kroužky při ZŠ	<input type="checkbox"/>

Občanské sdružení Českobrodák ☐
 Občanské sdružení LECCOS ☐
 Občanské sdružení M'ama'loca ☐
 Jiné.....

14. Mimo Český Brod navštěvuji

Sportovní kroužek ☐ jaký.....
 Umělecký kroužek ☐ jaký.....
 Společenský kroužek ☐ jaký.....
 Vzdělávací kroužek ☐ jaký.....

15. Jaká aktivita mi v Českém Brodě chybí

Sportovní ☐ jaká.....
 Umělecká ☐ jaká.....
 Společenská ☐ jaká.....
 Vzdělávací ☐ jaká.....

SUMMARY

Comparison of leisure time of primary school pupils and secondary school pupils

Kristýna Šaldová

The aim of this study was to compare the leisure time of elementary school students and grammar school students. Work, however, not only dealt with the comparison, but also with the very definition of leisure time during adolescence. Furthermore, what influence on the formation of the leisure time of adolescents family, school and peers have. In the theoretical part aren't omitted the leisure time activities, their characteristics and organizational forms. There are also described various leisure facilities. In the empirical part you can read about the city, where the research took place, Cesky Brod. The research, which is written in the practical part, was carried out at two local schools - the primary school and the grammar school. The investigation took form as a questionnaire. It aimed to determine whether pupils at the secondary school are more burdened with homework and preparation for school, and if they pay more interest in leisure time and extracurricular activities than students from primary school. The final aim of the research was to determine whether Cesky Brod offers adequate supply of leisure time activities and extracurricular activities.